(liite n:o 1.)

Käydessäni Turussa 4 p. kuluvaa tammikuuta ja tiedusteltuani puolueasiain, lähinnä Sosialisti-lehden ja Piiritoimikunnan taloudellista asemaa, sain sen yleisvaikutelman, että varsinkin lehden asema näyttää heikolta. Annetun ilmoituksen mukaan on Sosialistin painos viimevuoden lopulla ollut noin 2,000 kpl., kohoten tänä vuonna samaan määrään, kenties sata pari yli, kuten taloudenhoitaja piti todennäköisenä. Tällä painosmäärällä ei lehti kannata. Sitä ei yhtiön taloudenhoitaja nimenomaan sanonut, mutta lausui, että jos he pääsisivät 3,000 kpl. painosmäärään, olisi lehden taloudellinen asema paljon varmempi kuin nykyisin. Syynä lehden pieneen menekkiin katsoivat lehden talousmiehet ja päätoimittaja Laakso etupäässä olevan paikkakunnalla yleensä, mutta varsinkin työmailla harjoitettavan kommunistisen painostuksen, joka on niin kova, että Sosialistin asiamiehet eivät uskalla toimia työpaikoilla, kun pelkäävät tulevansa savustetuksi ulos. Mainitsivat tästä ainakin yhden esimerkin. Omasta puolestani lisäisin, että myöskin lehden toimitus on heikoissa käsissä, katsoopa sitä joko lehden yleisen esiintymisen kannalta, tai erittäin mikäli se koskee taistelua kommunismia vastaan. Sitähän ei lehdessä ole harjoitettu juuri ollenkaan, vielä vähemmän tarkoituksenmukaisella tavalla. " Sosialistissa" ei ole pakinoita, artikkeleita kyllä. Varsinkin tässä kohdin on lehdessä suuria puutteita. Olisi mielestäni, siinä tapauksessa, että Puoluetoimikunta katsoo tarpeelliseksi asiaan puuttua, kehoitettava Sosialistin johtokuntaa vähentämään nykyisistä neljästä toimittajasta kaksi ja hankkimaan heidän tilalleen lehtityöhön yleensä paremmin pystyviä toimittajia, joista ainakin toinen olisi Sasu Punasen tai H. Käpälämäen tapainen pakinoitsija.

Sosialistin Kirjapaino Oy. osti viime marraskuun alkupuolella tehdyllä kauppakirjalla Sosialistin Kirjapaino-Osuuskunnan omaisuuden mm. sillä ehdolla, että yhtiö maksaa osuuskunnan velat. Kirjain mukainen velka oli kaupantekoaikana noin 450,000 mk., muodostuen pääasiassa, kuten minulle ilmoitettiin, noin 100,000 mk. suuruisesta osuuspääomasta, noin 80,000 mk:n suuruisesta vararahastosta, 150,000

hen uhrautuvaan toimintaan, jota hän on harjoittanut paikallisessa yhdistyksessä sekä kunnallistoimikunnassa, antaa hänelle täysi tun=

markan suuruisesta kassakreditiivilainasta, lopun ollessa tavara-ja muita tilivelkoja eri liikkeille. Käsitykseni mukaan on mainttuun 450,000 markan summaan laskettu osuuspääoma I00,000 mk. kokonaan, enkä tiedä onko ja paljonko myöhemmin lunastettu osuuskunnan irtisanottuja osakkeita. Uuden yhtiön pääoma I00,000 mk. on merkitty siten, että Sos.dem. Puoluetoimikunnalle on 400 osaketta, siis 40,000mk., Turun Sos.dem. Piiritoimikunnalla ainakin 360 osaketta, siis 36,000 mk., loput ehkä yksityisillä. Puoluetoimikunta on maksanut marraskuun lopussa 5,000 mk. rahassa ja tammik. 4 p:nä 5,000 mk., lyhentämällä osuuskunnalta ollutta saatavaansa. Turun Piiritoimikunta on jo aikaisin syksyllä maksanut ainakin 9,000 mk. rahassa, mutta yksityisten suorituksista en tiedä. Piiritoimikunnan käteiset varat olivat 4/I -23 noin I8,000 mk., joten, jos se joutuu vastaamaan vaikkapa vain suurimman osan merkitsemistään osakkeista, ei Piiritoimikunnan rahat riitä ja jos riittäisikin, niin sitten se on aivan varaton ja, minun käsitykseni mukaan, silloin ovat vaikeuksissa niin Piiritoimikunta kuin lehtikin. On lisättävä, että osakkeita menee kaupaksi huonosti; tähän asti on mennyt ainoastaan muutamia kappaleita Piiritoimikunnan varastosta, vaikka muilla ei osakkeita myytävänä ole. Ja että Piiritoimikunta, samoinkuin Puoluetoimikunta , ennen pitkää joutuu maksamaan merkitsemänsä osakepääoman, johtuu paitsi siitä, että pääoma on yleensä maksettava, siitä, että yhtiö tarvitsee rahaa suorittaessaan vaikkapa ei muuta kuin osuuskunnasta irtisanottuja osuusmaksuja tai suoranaisiin liikemenoihin - lehtiliike oli nimittäin viime vuonnakin, sikäli kuin sain selville, marraskuun alkuun mennessä tuottanut tappiota ainakin noin 60,000 mk.

Puoluetoimikunnan olisi kai ensimäiseksi kirjoitettava Turkuun ja vaadittava Sosialistin Kirjapaino-yhtiöltä niin yksityiskohtainen selostus liikkeen nykyisestä tilasta kuin mahdollista, sekä perusteltu tulo- ja menoarvio kuluvaa vuotta varten.

K. Harvala,

hen uhrautuvaan toimintaan, jota hän on harjoittanut paikallisessa yhdistyksessä sekä kunnallistoimikunnassa, antaa hänelle täysi tun=

O T E: (Liite n:o 2.)

P ö y t ä k i r j a Porin Sos.=dem. Piiritoimikunnan kokouksesta, joka pidettiin O/Y Kehityksen talolla marraskuun 22 p:nä 1922. Puhetta johti Piiritoimikunnan varapuheenjohtaja Toivo Rintala ja pöytäkirjaa piti al= lekirjoittanut. Lisäksi olivat saapuvilla Hilma Laine, Otto Fred ja Toivo Rainio sekä Piiritoimikunnan varajäsen Kalle Salmi.

- -

2 §.

Punkalaitumella sikäläisessä puoluetoiminnassa sattuneita selkkauksia koskevassa asiassa, J.Leinon selostettua käyntiään Pun= kalaitumella sekä käsitystään sikäläisistä riitaisuuksista ja esi= tettyä pöytäkirjan Punkalaitumen Kunnallisjärjestön kokouksesta kuluvan marraskuun 12 päivältä ynnä eräitä muita pöytäkirjoja Pun= kalaitumen työväenjärjestöjen kokouksista, tehtiin seuraavat

P ä ä t ö k s e t:

1) Punkalaitumen Sos.=dem. valtuustoryhmän todettiin tehneen itsensä syypääksi puoluesääntöjen, puoluepäätösten ja paikallisten järjestöpäätösten jatkuvaan rikkomiseen, mikä varsin räikeällä ta= valla oli tapahtunut m.m. viimeisessä taksoituslautakunnan vaalis= sa, jolloin järjestökokouksen asettamia ehdokkaita oli sivuutettu, valitsemalla porvarillisia, vieläpä suojeluskuntaan kuuluvia hen= kilöitä heidän tilalleen sekä suomalla erinäisissä kunnallisissa lautakunnissa porvarillisille aineksille suurempi edustus kuin ny= kyiset voimasuhteet edellyttäisivät, minkä takia sanotulle valtuus= toryhmälle päätettiin antaa vakava varoitus sekä velvoittaa val= tuustoryhmä noudattamaan vastaisuudessa puoluekurin uhalla, mitä sos.=dem. puoluekokouksissa on päätetty kunnallisen toiminnan varalta.

2) Kunnanvaltuutettujen vaalia koskevassa asiassa todettiin useiden puoluetoverien tehneen itsensä syypääksi mitä vakavampaa laatua olevaan puoluerikokseen kieltäytymällä ensin valtuutettu= ja tilintarkastajaehdokkuudesta mutta asettumalla kuitenkin sit= temmin ehdokkaiksi järjestöäänestyksen perusteella perustettuja valitsijayhdistyksiä vastaan perustetulle hajoituslistalle, mis= tä asinomaisille päätettiin antaa mitä ankarin varoitus.

3) Oskari Riihihuhdan toiminnan suhteen päätettiin katsoen sii= hen uhrautuvaan toimintaan, jota hän on harjoittanut paikallisessa yhdistyksessä sekä kunnallistoimikunnassa, antaa hänelle täysi tun=

nustus, mutta samalla päätettiin kehoittaa häntä, tärkeissä luot=
tamustoimissa olevana, asettumaan päättävästi vastustamaan kaikki
puoluettamme vahingoittavia kommunistisia hainatteluja.

4) Väinö Haapasaaren toimintaan nähden katsottiin selvinneen,
että hän on tehnyt itsensä syypääksi jatkuvaan puolueen etujen
vahingoittamiseen koskien tämä niin hänen hänen hallussaan olevia
järjestöjen varojen hoitoa kuin muutakin puoluetoimintaa, minkä
takia päätettiin kehoittaa, puoluesääntöjen 73 §:n nojalla, Punka=
laitumen Mäenpään työväenyhdistystä ryhtymään toimenpiteisiin
Haapasaaren erottamiseksi jäsenyydestään.

- -

Pöytäkirjan vakuudeksi:
Jalmari Leino

Otteen oikeaksi todistamme:
Toivo Räsänen ..... Lilmi Laine .....

Porissa, joulukuun 20 p:nä 1922.

(Liite n:o 3.)

Sos.=dem. Puoluetoimikunnalle.

Oheenliittäen otteen Porin Sos.=dem. Piiritoimikunnan päätök=
sestä 22/11 -22 sekä pöytäkirjan Punkalaitumen Sos.=dem. Kunnal=
lisjärjestön Edustajiston kokouksesta 12/11 -22 ynnä erään vaali=
lehtisen ja "Punkalaitumen Sanomissa" joulukuun 1 pänä julaistun
kirjoituksen, jotka kaikki koskevat Punkalaitumella sikäläisessä
puoluetoiminnassa (varsinkin kunnallisessa) sattuneita hankauksia,
alistan täten selkkauksen enemmän selvittelyn Puoluetoimikunnan
toimenpiteiden varaan.

Piiritoimikunnan tekemän päätöksen ja asian selvittämiseksi
saan esittää seuraavaa:

Punkalaitumen valtuustoon kuuluu nykyään 15 työläisten valit=
semaa edustajaa ja 9 porvarien edustajaa. Työläisillä siis 6 edus=
tajan enemmistö. Tästä ei ole kuitenkaan mitään hyötyä, sillä val=
tuustoryhmän enemmistön muodostavat henkilöt: Heikki Alkanen, joka
on myöskin valtuuston puheenjohtaja, sekä Väinö Haapasaari, F.O.
Haavisto, K.Ojala, K.Vuori, A.Rantala ja mahdollisesti eräät muut=
kin omat toimineet jatkuvasti vastoin työläisten etuja ja sos.=
dem. kunnallisjärjestön päätöksiä.Niinpä kunnallisjärjestön kokouk=
sessa asetettiin ehdokkaat työläisten edustajiksi taksoituslauta=
kuntaan, vaan valtuustoryhmän enemmistö ei asettanutka näitä eh=
dokkaiksi; päinvastoin sos.=dem. valtuutettu F.O.Haavisto ehdotti
taksoituslautakuntaan valittavaksi suojeluskuntalaisen Kuuselan,
joka tulikin valittua porvarien ja osan sos.=dem. äänillä. Porva=
reille luovutettiin kaikkiaan puolet paikoista taksoituslautakun=
nassa. Samalla tavalla on menetelty valittaessa jäseniä muihinkin
kunnallisiin lautakuntiin, vaalilautakuntiin, kansakoulujenjohto=
kuntiin y.m., joiden kokoonpanossa ei ole viimeaikoina tapahtunut
sanottavaa muutosta. Kunnallisjärjestön kokouksessa 12/11-22 sa=
noikin eräs valtuustoryhmän jäsen, että:"meillä (sos.=dem.) pi=
täisi olla valtuustossa enemmistö, mutta joka asiassa porvarit
voittavat." Tämä lausunto kuvaa parhaiten sitä tapaa, jolla s.=d.
ryhmän enemmistö suhtautuu tehtäviinsä. Vieläpä senkin jälkeen

kun ryhmän toiminta oli käsiteltävänä kunnallisjärjestön kokouksessa 12/11 -22, on jatkettu samaan suuntaan. Esim. lapsivalvojan ehdokkaan päätti ryhmä asettaa omasta keskuudestaan, mutta valtuuston kokouksessa taaskin eräät ryhmän jäsenet jänistivät ja niin tuli tuimeen valittua porvari ja lisäksi henkilö, joka aikaisemmin laiminlyöntiensä takia kunnallisessa luottamustehtävässä aiheutti kunnalle usean kymmenentuhannen menetyksen.

Että valtuustoryhmä joutuu joskun poikkeamaan järjestökokouksen päätöksistä, sitä ei tietenkään voida välttää eikä liioin sitäkään, että toisinaan tulee tehdyksi eryhdyksiä - niin varsinkin silloin milloin ollaan tottumattomia kunnallisten asian hoitoon. Tämäntapaisesta ei ole kuitenkaan ollut kysymys Punkalaitumella, jossa s.=d. ryhmän johtavat miehet ovat pystyvää väkeä ja olleet kunnallisissa luottamustehtävissä jo noin puolisentoista vuosikymmentä (m.m. valtuutettuina jo vanhojen kunnallislakien voimassaollessa). Sitä ankarammin ollaankin sen takia pakotettuja arvostelemaan heidän toimintaansa, joka on ollut jondonmukaista, jatkuvaa järjestöpäätösten polkemista ja porvarien liehittelyä.

Kun järjestöpäätöksistä ei ollut apua, saattoi kunnallistoimikunnan sihteeri Oskar Riihihuhta asian puoluelehdissä julki. Sitä hänen ei olisi kuitenkaan pitänyt tehtä, sillä heti sen jälkeen havaittiin Riihihuhta kommunistiksi! Kumma vain, että esim. V. Härmälä ei ollut tätä aikaisemmin huomannut vaan päinvastoin toiminut kunnallistoimikunnassa yhdessä Riihihuhdan kanssa. Valtuutettuehdokkaista toimitettavan järjestöäänestyksen edellä ryhdyttiin valtuutettujen taholta harjoittamaan Riihihuhtaa vastaan voimakasta agitatsionia, tästä huolimatta sai R. järjestöäänestyksessä enimmät äänet - ja siitä huolimatta vaikka Orinimen yhdistyksessä, jossa valtuustoryhmän enemmistö lä on suurin kannattajajoukko, järjestöäänetys toimitettiin iltamassa ja äänestykseen otti osaa sellaisetkin henkilöt, joiden puolesta puolue= ja järjestöveroja ei oltu suoritettu; tässä yhdistyksessä saikin Haavisto miltei puolet saamastaan äänimäärästä.

Järjestöäänesty sen tultua tunnetuksi, kieltäytyivät Haavisto y.m. ehdokkuudesta, julkaisemmalla kieltäytymisensä Uudessa Ajassa ja Punkalaitumen Sanomissa. Tällöin kunnallistoimikunta, kysyttyään ensin ohjeita Piiritoimikunnalta, poisti heidän nimensä ehdokaslistasta (kieltäytyminen oltiin pakotettuja ottamaan huomioon senkin takia, kun kieltäytyneistä kaikki muut paitsi ei S.Niittymäki olivat olleet edellä 3 v. valtuustossa). Kieltäytymisestään huolimatta perustivat Haavisto y.m. oman valitsijayhdistyksen, jossa ehdokkaina olivat F.O.Haavisto, J.Kallio,V.Saarto ja S.Niittymäki, valitsijayhdistyksen asiamiehenä toimi K.Vuori. Tämä ryhmäkunta ryhtyi samalla keinoista välittämättä taistelemaan järjestöäänestyksen perusteella perustettuja valitsijayhdistyksiä vastaan, leimaten järjestöt ja niiden ehdokkaat kommunistisiksi - kuten oheenliittämäni Haaviston y.m. vaalijulistus osoittaa.

Että Haavisto y.m. tässä hajoitustyössään samoinkuin valtuustossakin ovat toimineet porvarien eduksi, se selviää siitäkin, että heidän onnistui saada vaalijuttunsa painatetuksi porvarien käsissä olevassa Punkalaitumen Sanomissa kuin myöskin saada Turun Sanomat puhumaan puolestaan; viimemainittu lehti välittelikin vaalien jälkeen sitä, että Haaviston y.m. vaalijulistus "tuli välitettavasti vähän luetuksi". Ja vaalitaistelun kestäessä porvarien vaaliyllyttäjät kehoittivat m.m. pienviljelijöitä äänestämään joko omia listojaan taikka Haaviston listaa!- Agitatsionista huolimatta tuli Haaviston listalta valituksi kuitenkin vain yksi edustaja, Haavisto itse, kun taas työväenjärjestöjen listalta valittiin kolme edustajaa. Ilman hajaannusta olisi annetulla äänimäärällä työläiset saaneet 5 edustajapaikkaa.

Leimaamalla Riihihuhta kommunistiksi ovat Haavisto ja kumpp. luulleet voivansa tukkia arvostelijan suun. Että R. edelleen, huolimatta siitä likaryöpystä, joka varsinkin V. Haapasaaren taholta on hänen osakseen tullut, toimii edelleen sos.=dem. hyväksi, se puhuu parhaiten hänen puolestaan. On ymmärrettävää, että R. samoinkuin toisetkin pitkäaikaisen vangeusrangaistuksen kärsineet ensi aluksi pakkotyölaitoksesta vapaalle jalalle päästyään olivat sangen katkeroituneita osakseen tulleesta epäinhimillisestä kohtelusta eivätkä siis mitään "oikeaoppisia" s.=d. Mutta mikäli he ovat järjestötoimintaan ottaneet osaa, sikäli heidän käsityksensä on vakaantunut. Olen ollut m.m. koko kuluvan vuoden ajan läheisessä yhteistyössä R:n kanssa ja sen perusteella tiedän, että hän on toiminut innolla asiamme hyväksi, tehden esim. eduskuntavaalien edellä työtä sos.=dem. hyväksi enemmän kuin kukaan muu paikkakunnalla - pitipä R. vaalipuheitakin. Se, että R. vaalien edellä lienee antanut eräille henkilöille kommunistisen puolueen vaalijulistuksia ja puhujailmoituksia, joita ent. vankilatoverit hänelle lähettivät, ei suinkaan semmoisenaan riitä todistamaan R:n kommunistisuudesta mitään. Mitä tulee varsinkin hänen viimeaikaisempaan toimintaansa, ei siinä suhteessa pitäi=

si oikeaoppisemmaksakaan sos.=dem:illa olla valittamisen aihetta, niin pä on hän tehnyt tarmolla työtä piirilehtemme levittämisen hyväksi.

Väinö Haapasaari on jo erotettu Punkalaitumen t.y:n jäsenyydestä Piiritoimikunnan kehoituksesta. Hän on tyypillinen omanedun tavoittelija. Päästyään kansalaissodan jälkeen Punkalaitumen t.y:n johtoon, on hän käyttänyt tätä asemaansa kaikin tavoin eduksseen. Niinpä hän hankki itselleen oikeuden sijoittua asumaan 5 vuoden ajaksi puheenaolevan yhdistyksen talolle, saaden samalla oikeuden yhdistyksen ravintolapitoon, joista oikeuksista luopumisesta yhd. oli pakotettu suorittamaan hänelle usea tuhat markkaa. H:n harrastukset ovat aina kohdistuneet ensi sijassa rahastoihin. Työväen Näyttämön Rahastonhoitajaksi tunki hän esim. itsensä puoliväkisin, ja saatti sittemmin T.N:lle paljon haittaa, kun sijoitti rahat omiin yrityksiinsä, joten näytteilijäin palkkoja ei voitu suorittaa ensinkään säännöllisesti. Kunnallistoimikunnan rahastonhoitajan toimen on H. niinikään pitänyt käsissään, kahtena viime vuotena vastoin kunnallistoimikunnan päätöstä, joka toimeen valitsi K.Nurmen. H. ei antanut tilitkirjoja kuitenkaan Nurmelle, vaan kantoi edelleen verot järjestöistä, tilittäen ne Piiritoimikunnalle vasta pitkien aikojen kuluttua. Kuluvan vuoden II neljänneksen veroja ei hän tilittänyt ensinkään vaan palautti ne muutaman kuukauden kuluttua järjestöille takaisin. Eikä hän ole vieläkään luovuttanut hallustaan kunnallisjärjestön tilikirjoja. Kun H:lla oli huono luotto liikemaailmassa, tilasi hän kankaita (räätäli kun on) ym. itselleen yhdistyksen laskuun. Ostettuaan erään kerran kangasta, joka ei mennyt kaupaksi, teki hän siitä johtokuntaa kuulematta yhdistykselle uuden esiripun, minkä kuitenkin oli pakotettu yhdistyksen päätöksä johdosta pitämään itse. Useita sitoumuksia teki H. myöskin yhdistyksen puolesta ,johtokuntaa kuulematta. Kun H:lta tiukattiin erään kerran kunnallisjärjestön varoja, ilmoitti hän, ne varastetuiksi, ja jotta varkaus tuntuisi uskottavammalta, kutsui hän eräänä yönä, iltamasta palattuaan asunnonomistajan katsomaan, miten hänen vaatteensa oli paiskeltu pitkin lattiaa. Varasta ei luonnollisesti saatu kiinni. Ja muutaman ajan kuluttua suoritti H. kunnallisjärjestölle kysymyksessä olevat varat. Samallaisen varkauden ja samalla tuloksella ilmoitti H. tapahtuneen erään kerran pilettikassassa. Kerran eräs puoluetoveri pyysi H:n hankkimaan pääsylippuja iltamaa varten, antaen hänelle tätä varten rahat. H. lienee niillä suorittanut kuitenkin vekseleitään Länsi=Suomen Osakepankissa. Piletit jäivät hankkimatta. Yhdistyksen olisen takia pakko pitää vapaa=iltama ja niin koitui tästäkin yhdistykselle usean sadan markan tappio.

Säilyttääkseen valta=asemansa yhdistyksessä, jonka tiesi olevan uhatun sitä mukaa kun vanhemmat puoluetovereja pääsi vankileiriltä vapaaksi, leimasi hän nämä suoralta kädeltä kommunisteiksi Uudessa Ajassa julkaisemassaan kirjoituksessa. Samaa käsitystä levitti hän myöskin kaikin tavoin paikkakunnalla, siten vaikeuttaen suuresti mainittujen toverien asemaa, jotka ilmankin olivat suojeluskuntalaisten ja viranomaisten silmälläpidon alaisena. Nähtävästi samassa tarkoituksessa ryhtyi hän taisteluun Sos.=dem. Naisosastoa vastaan, leimaten senkin kommunistiseksi, vaikka mainittu naisosasto hajaannuksen Naisliitossa tapahduttua oli eronnut vanhasta liitosta ja liittynyt Työläisnaisliittoon, ja onnistuikin nujertamaan sen. Vasta H:n tultua syrjäytyksi Punkalaitumen t.yn johdosta syrjään on mainittu naisosasto ollut tilaisuudessa aloittamaan uudelleen toimintansa, kuuluen se nyt m.m. puolueeseen.

Pääsyyllisiä järjestöpäätösten rikkomiseen ja järjestöjen sekä niiden luottamushenkilöiden solvaamiseen ovat Väinö Haapasaari (kaiken perimmäinen johtaja), Heikki Alkanen, F.O.Haavisto ja V.Härmälä, sekä toisella tilalla (kulkien edellämainittujen talutusnuorassa) K. Ojala, V.Saarto. K.Vuori ja A.Rantala. - Näistä on Alkanen Oriniemen=Liittolan t.yn (ja valtuuston) puheenjohta, Haavisto Koskioisten t.yn puheenjohtaja, Härmälä kunnallistoimikunnan puheenjohtaja, ja K.Ojala Kanteenmaan t.yn sihteeri.

Mikäli minä asioita tunnen, ja luulen olevani Punkalaitumen puoluetoiminnasta perillä, sillä olen käynyt siellä 5 eri kertaa kuluvan vuoden aikana, on Punkalaitumen työväenjärjestöjen jakamaton kannatus tällä kertaa O.Riihihuhdalla, lukuunottamatta Haapasaaren - Alkasen - Haaviston koplakuntaa, joiden takana on enemmistö Oriniemen=Liittolan t.yn jäsenistä, melkoinen osa Koskioisten yhdistyksen jäsenistä ja muutama harva yksilö toisissa yhdistyksissä.

Kun Piiritoimikunta ei näytä saavan asianomaisia tottelemaan (Oheenliittämäni Piiritoimikunnan päätöksen tultua tunnetuksi levitettiin Punkalaitumella huhua, että piiritoimikunta samoinkuin piirilehti ovat muka joutuneet kommunistien käsiin, mikä meni täydestä porvarillisissa piireissä samoinkuin vähemmän tietoisten työläistenkin keskuudessa), niin toivon Puoluetoimikunnan ottavan asiaan kiinni. Hyvä olisi jos puoluesihteeri ehtisi käymään Punkalaitumella.

Ehdotukseni on, että Alkanen, Haavisto, Härmälä, Ojala, Vuori, Saarto ja Rantala, jotka kaikki ovat s.=d. valtuustoryhmän jäseniä,

sekä Niittymäki velvoitettaisiin esittämään julkinen anteeksipyyntö ja antamaan sitoumus siitä, että he vastaisuudessa noudattavat järjestöpäätöksiä, mikäli ne ovat sopusoinnussa puoluekokouspäätösten kanssa. Elleivät he tätä suostu tekemään, pidän välttämättömänä, että ainakin kolme ensiksi mainittua pääsyyllisinä erotetaan puolueesta.

Mitään kommunistivaaraa en minä Punkalaitumella tällä kertaa näe. Ainoimmän niitä on Oriniemen=Liittolan yhdistyksen alueella, mutta ne eivät ole yhdistyksessä jäsenenä. Joitakin yksityisiä kommunisteja on sitäpaitsi pitkin pitäjää.

Siltä varalta, ettei puoluesihteeri ehdi käymään Punkalaitumella ehdotan, että Puoluetoimikunta jättäisi päätöksen teon asiassa siksi kun eduskunta kokoontuu ja silloin kutsusisi ed. Viljo Rantalan, selostamaan lähemmin asiaa, hän paikkakuntalaisena on niissä"sisällä", jotapaitsi olen pyytänyt Rantalan joululomalla ollessaan tekemään voitavansa aseman selvittämiseksi.

Puoluetervehdyksellä:

Jalmari Leino

~~Liite 2.~~

(Liite n:o 4.)

Pöytäkirja Punkalaitumen Kunnallisjärjestön edustajain Kokouksesta, joka pidettiin Punkalaitumen Mäenpään T:Y:n Talolla Marrask. 12. p. 1922. Minä Käsiteltiin seuraavat. Kunnallis Ak. sihteerin O. Riikikuksen. Soc. dem. Kunnan valtuusto ryhmää vastaan Ackdyä syytteitä, puolueosastojen vastaisesta menettelystä y.m. Saapuvilla oli seuraavat Kunnallisjärjestön edustajat. Mäenpään T: T. Y:stä F. Ojanen E. Halme. Länsipään T: Y:stä F. Vennonen. K. Rekola. Oriniemen Liittolan T: Y:stä K. Alkanen. Rantaunnaan T. Y. K. Heinänen. Leppäsiirtän T: Y:stä O. Haaviste. H. Riitiniäki ja A. Rantanen N. Y:stä L. Pelkoniäki Kunnallistoimikunnasta V. Härmälä V. Soarto V. Härmä V. Suominen. V. Haapasaari ja O. Riihikukka. Soc. dem Valtuustoryhmästä. K. Rekola K. Alkanen. K. Väori V. Haapasaari. O. Haaviste. F. Vennonen. A. Rantanen V. Soarto ja V. Härmälä.

1:S.

Kokouksen saasi Toim. soc. dem. Piiritoi

mikunnan. Takaalla Piirisihteeri J. Leino joka hyväksyttiin, myöskin Rokuan puheenjohtajaksi, sihteeriksi Rokuan hyväksyttiin Piirin järjestäjä U. Järvinen.

L: S.

Kunnallis t. k. sihteeri O. Riikinkoski teki selkoa Sos. dem. valtuusto ryhmän toiminnasta, sekä millä tavalla ryhmän eri jäsenet, ovat poikenneet pois Kunnallis järjestön päätöksistä.

1). 8. 1922. Takseerauksesta toimittamaan valittu, Taksoitus lautakunnan, oli ryhmä poikennut pois, Kunnallis järjestön päätöksistä, asettamalla ehdokkaikseen m.m. Isojoella kuntaa varten eikä ole noudatettu puhtaallista vaalia.

Härmälä. Sanoi että ryhmä on asettanut ehdokkaita pitää perusteella, että saada tällaisiin tehtäviin tarmokkaita ja pystyviä voimia, pitä paremmin pystyvää vähemmistöä kuin pystymättömiä enemmistöä; ei ole aina luottavainen järjestäjenkään ehdotuksiin jäseniin, koska on tapahtunut esimerkk mm. puhtaan tuoton kirjanpitäjäksi, hän ehdotti 700:- ha. porvarien ehdotuksessa 650:- jota viimmäistä on kannattanut järjestäjien asettamat edustajat ja edellä mainittua ei järjestynyt. Vakuutti ryhmän tarkoituksen pitäneen silmällä työläisten etua.

Haapasaari. Sanoi että Härmälän vastaus ei tyydyttänyt syytöstä, että hän olisi vain oliko sellaisesta taksaus tehtävästä. Työläyä vai vähinkoa, Koska kysymys. on vähemmistöstä tai enemmistöstä, tunnusti mainitun sanoin. tulleen huonommaan kuin mitä toimat olisi siellä nyt. Sanoi ryhmän yksimielisesti valinneen kyseessä olevaan tehtävä. Isojoelle kuntalaisen työnimen Kuuselan.

Heinämies. Vakuutti että ryhmä tiesi valitessaan Kuuselan kuuluvan Isojoelle kuntaan.

Riikinkoski Syytti Haapistoa että hän oli Kuuselan ehdottanut, sekä päinostelisi että työläisten edustajana on aina huolehdittava siitä että tällaisiin toimiin tulee työläisiä. Ja piti tekoa pahennuttavana.

Haapala. Tunnusti ehdottaneensa Kuuselaa syystä että hänellä on ammattitaitoa muuta, mutta piti tekoa virheenä, ja syytti ryhmän toisia jäseniä koska olivat antaneet kannatusta.

Rekola. Sanoi ryhmän kokouksessa ehdottaneensa Riikinkoskea ja Saarlaa mutta ei saanut kannatusta ja jäi vastoin Kuusela sai.

Riikinkoski. luki Härmälän vastauksen L. Sos. dem. Lehteä, mainittua sitaa valaisevan Rahdan, mikä löytyy liitteenä No 1. (Ei ole annettu liite n:o 1.)

Ilmonen: vastasi, että tässä kysymyksessä mi-
tään keskinäisiä sanomalehti kirja-
tuksia

Ilosaari: Selvisi siihen että, takaisin lautakun-
nassa keskustelee olla että ammattiliit-
tomuutoksia hengitöillä.

Riihihuhta: Oskunutti löytyvän saman ammat-
tiin miehiä myöskin järjestäytymät-
työläisissä.

J: S.

Otettiin esille Punkalaitumen
Mäenpään T:Yn Kirjoitus koskeva
ja koskeva kysymys, mikä mainit-
tu yhdistys on Ruunalla ansaan-
Riihihuhta Tieki selvää että mainitun yh-
distyksen kirjasto on tullut palli-
tuksi Sillain, kun kunnan terveys
lautakunta on pitänyt mainitun
T:Yn talosa kokouksia. Niinpä-
tä yhdistys tekee Ruunalla koruan
anomuksen, mikä sillenmin Jos a
vallinsta ryhmän kokouksessa. esil
ollen on tullut väärinteltyä tie
sekä kuin mikä oli yhdistyksen
päätös. Ja sillenmin ollessa valli
tossa asiassa, on ~~Ilärmälä~~ ehdotta
anomuksen hyväksyväksi jotka
~~Hasparaan ja Ilärmälä~~ sitten tapahtuikin
~~sallimaalle, siis vastaan yhdistyk~~
~~sen päätöstä~~.
Hasparaan Sanoi yhdistyksen kokouksessa
myöskin vastustavansa, Ilmonen
anomus muotoa, Koska oli ep
varma jos Ruunla on päätäjyä

siitä postitaa, vaan oli ollut avoustus ano-
muksen Ruunalla. ei tiennyt myöskään
ryhmän päätöksen anomusta hyväksi.
Vakunutti että anomus ole ei pidä yhtä
pöytäkirjain kanssa ja vastusti sen ta-
kia, ei tiennyt ryhmän tehnyt sel-
laista päätöstä että ovisa paraiten
menettelä miten parhaaksi näkevät.
Ilmonen. Ryhmä oli yksimielisesti päättänyt
että anomus evätään, mutta ei
muistanut jos sellaista päätöstä ole
Ruksaan ryhmän jäsenistä saisi asi-
asan miltään puhua.
Riihihuhta Syytti Hasparaata että hän kysy-
mässä pyysyt yhdistyksen päätök-
sen Ruunalla. sekä Ilärmälää että
että hän vallinsa tässä puhui hyt-
käämisen puolesta sekä ensimmäi-
nä ehdotti tämän anomuksen hy-
~~Ilmonen~~. väksymistä.
Ilmonen. Sanoi että ryhmässä ei ollut
kommulla siitä jos se on tullut
Ruunan takaisin hävitetyksi, mutta
ryhmän yksimielinen päätös oli
että pantaisiin asiaan.
Koska yhtyi edelliseen.
Ilkonen. Sanoi ottavansa selvää siitä jos
Ruunla on päättänyt asiasa mainitun
T:Yn talon haltumsta, ja oli varma
että sellaista päätöstä ei löydy mis
tään pöytäkirjasta, jonka tähden ei
voida Ruunlaa syyttää. sen kirjas-
ton hävittämisestä, että voitiin tä-
tä syytöstä ottaa ryhmässä esille
Koska anomuksessa nimen omaan.

mainittiin että Kuntaan on tehtävillänyt, ja sen tähden ryhmä päätti sen hylätä.

Haapasaari. Pyysi Rikkihuhtaa että nämä olisi annettu tiedoksi toisiin kuin mikä oli yhdistyksen päätös.

Ilvonen. Väitti silloin olevan tilanteen selvinen, että oisi ollut sama kuka tahansa hallitsi, oli silä millä että tällaisissa kysymyksissä on pidettävä Kuntsiin ehdokkaita voisi tulla kuinka paljon tahansa joka jolleikin myönteisäisiin.

Rikkihuhta. Väitti että päätös, ennenkuin tullut hänen sitä muiden mielipiteistä vaan Haapasaaren selvitteen perusteella.

4:S.

Otettiin esille kysymys joka koskee edellisen Kunnallistoimikunnan sekä valtuusto ryhmän toimintaa.

Rikkihuhta. Pyysi edellisiä Kunnallist. K. jäseniä siitä että nämä olleet paremmat toimen puolustajat valtuusto ehdokkaista vaikka järjestössä oli sitä vastaan. pyysi valtuusto ryhmää että miltään taulakunnalta ole valittu ruhtuusiolla vaalilla ja tähän jääty vähemmistöksi.

Haapasaari Huomautti puheenjohtajaan että puheenvuoron käytössä tapahtuu epäjohdonmukaisuutta.

Rikkihuhta. pyytti ryhmää että Kansankuntajohtokunnat ole valittu Kunnallisjärjestön päätöksen perusteella sekä vaali vastaista, mitä varten ryhmä on valinnut parvarillisia edustajia Kansakuntajohtokuntiin enemmän kuin mitä ruhtuallisella valitapaa noudattamalla olisi kunnut

Ilvonen Huomautti että jos puolustajaa ehdollomasti noudatetaan, niin täytyy noudattaa siinäkin että ensiksi puolueella puolueilla vahingät tavat kenglöä, että Rikkihuhta on järjestänyt kommunistisia puheenjohtajina kouittanyt kommunistisia vaalijuhlistukia. sekä yrittänyt perustaa kommunistista valitsia yhdistyksiä tulevaa kunnan vaaleja varten.

Haapasaari. Huomautti että Rikkihuhta ole valmis huomioon miten Kansakoulujen johtokuntiin jäseniä valitaan että he ovat valinneet näihin työtöitä siellä missä niitä on ollut ensimmäisessä.

Rikkihuhta. Painotti että kunkaan niitä ole valittava kaikkia ponsereita vaikka ne ovatkin ensimmäisessä.

Haapasaari. Pyysi jos mainittu kokous antaisi selvän siitä miten sellainen toimikunnan saa työläisiä, jossa ponsereita on yhtä ensimmäisessä.

Vennanen. Luunii, että hän ymmärrä äänestystä siitä mitään mutta porvarit aina väittää, voikka vasikin vähemmistönä.

Rühihuhta Väitti että valtiollisten vaalilaulu-kuntien puheenjohtajiksi on valittu ne-sia henkilöitä kun kunnallisjärjestön on päättänyt, ja että ulkopuolella-puolueen.

Haapasaari Huomautti että kunnallisjärjestö oli vaettanut ehdokkaaksi Rühihuhdan mutta he syrjäyttivät täysin kommunistisena henkilönä. ja mitä ei ole sinuttelu.

Alkonen. Kunnitti huomiota edellisen puhe-vuorossa ja vakuutti Rühihuhdan toiminnen puolueen vahingoittavasti.

Haapasaari Vakuutti saavansa todistella siitä että Rühihuhta valtiollisten vaalien edessä on naulaillut kommunistisia vaalijulistuksia kehottamut äänestämään kommunisteja ja ehdottamut valittavaksi osia niistä S. Työnieheen. ja järjestänyt puhetilaisuuksia Vänterlundille y.m.

Rekola. Huomautti että Haapasaaren pu-heille voi antaa mitään arvoa.

Halme. Sanoi yhdistyksen päätöksen olevan että ehdokkaat kommunisteilla, saisivat pääsyä

Kinnila Syytyi Alkosen ja väitti Rühi-huhdan toimineen hajoitus työtä.

Haapasaari Sanoi luunsa saada todistuksia jos tarve vaatii, ja oli siitä mielti että Rühihuhta kunnan salaisessa kommunistisen puolueen, koska siellä ilmitään hänen nimensäkin

Rühihuhta Huomautti että täytyy käydä pohjimmiltaan koko järjestön toiminta, ennen kuin tarkasteen edeltäjät mistä ri-mielisyydet johtuvat.

Vesterlund. vakuutti Rühihuhdan toiminnen kan-munistien edukki vaalien edellä.

Rühihuhta. Luki Uudesta Ajasta Haapasaaren kirjoittaman artikkelin puolueen toimin-koskevasta kysymyksestä, missä tahdo-taan vahvistaa entisiä vihreämpiä

Luki N:o 2. Edellisen hän pääs-ti että Haapasaari on ottanut kä-sikirjoina toisaalta omavaltaisesti yhdistyksen varoista, ja että hän omiin tarkoituksiinsa on käyttänyt yhdistyksen varoja, sekä ollut por-varillisen sanomalehden kirjeenvaih-taja, sekä ollut alkutekijänä siihen että eräät kunnallisjärjestön jäsenet kielläytyivät kunnallisjärjestön ehdokkuudesta, kunnallisjärjestön vaaleista. Alkosen syytöksiin vastasi Rühihuhta että koska valitsijoissa on enemmis-tö sellaisia jotka eivät hyväksy Sos. dem. valtuusto ryhmän toimintaa ja aikovat siitä syystä jäädä pois vaaleista, niin siitä hän on syrjäytynyt järjestää, kunnasti kuitenkaan kommunistien vaalijulistuksia, mutta ei puhetilaisuuksia.

Haapasaari. Huomautti että Rühihuhta on syytänyt häntä sellaisesta mitä

ei voida todistaa. Tunnusti kirjoittaneensa puoluekokouksen Raitiksen asiasta, mutta ei pitänyt siitä rikoksena, vakuutti olevan kommunistisia virkamiehiä, näis osastoissakin. Ja Riihihuhdan ennen kaikkea voidaan erottaa puheesta.

Pellonaa. Jansi toimitettaan äänestyksen siitä kumpaan liittoon liityttäin, mutta ei muistanut sitä annettiinko kommunistiseen vai sitoutuvaan liittymiseen puolelta yhtään ääntä. Kokouksessa oli 4 naisia ja 9 miestä. Syytti Haapasaarta heidän toiminnassa vaikuttamisesta.

Ollikainen. Huomautti, että hän oli ollut Riihihuhdalla rehellisempää vastusta hänen kommunistisuudestansa.

Tennonen. Ihmetteli, miksi Riihihuhdan kommunistisuus nyt on tullut ilmi kuunsi siitä ole ennen tiedetty, epäili sen johtuvan siitä kun hän on lähtenyt Sos. dem. valtuustoryhmän toiminnasa vastustelemaan.

Haapasaari. Jansi että hän on sen kanssa tiennyt ja vastustellut, hänkin valitsemasta myöskin Kunnallistoimikuntaan virkkeen vuoksi.

Riihihuhdalla. Huomautti Ollikaselle, että on annettu monta huomautusta, siitä että ryhmä toimisi Kunnallisjärjestön päätösten perusteella, mutta kun niistä ei ole ollut mitään apua niin on ollut pakko paljastella siitä epärehellistä toimintaa julkisuudessa.

Väitti Haapasaaren sanoneen että parempi on parce kuin kommunisti mutta sekin on vastoin puolueen päätöksiä, ei sanonut hyväksyvänsä porvarien kanssa neuvottelyjä.

J:S.

Riihihuhdalla. Syytti. Ilosaistoa y:ssa siitä että olivat Kielläytyneet vastaanottamasta ehdokkuudesta. Järjesti äänestyksen tällaa tunnustuksen, mutta perusteli kuitenkin oman kajoilun siitä asia.

Saarta. Mainitsi hymyttömyyden yleisiä pakkomuista ja että siitä Riihihuhdalla tuli yleisehdokkaaksi.

Ilosaisto. Ilmoitti Kunnallistoimikunnan siitä kuin Kielläytyvänsä ehdokkuudesta mutta tulleensa siitä huolimatta asetetuksi puolueäänestyksen alaiseksi. Kielläytyi syyttämästä toisten kanssa sanomalehdessä muistaan. Samalla päätettiin perustaa oma lista, jos Kunnallistoimikunta jättää Kielläytyjäinden nimet pois ehdokaslistasta.

Haapasaari. Jansi puolueäänestyksen tuloksen perättämisen suurta pakeksumista Sos. dem. Työväestön Keskusdeissa sekä samalla olivat siitä mieltä, että valtuuston on saatava vankoja Sos. dem. valtuusmiehiä, minkä perusteella sitten perustettaisiin toinen valitsia yhdistys.

Riihihuhta. Väitti vakeeksi ensimmäkin siitä kohtaa että tämä kajoilus listan perustaminen ei ole tapahtunut työläisten painostuksesta, vaan pikemminkin porvarien painostuksesta. Ilmoitti samalla Hasvistalle y.m. että Kunnallistoimik ei voinut, mainitsija kengitöitä pidättää Kunnallisjärjestön listalla koska kajoilus lista oli perustettu jo Lokak. viimeen päivä, jolla vastoin Kunnallisjärjestön listä 1/p. marrask.

Rukola. Sanoi saaneensa Hasvistan puheesta sen käsityksen, että Hasvistä y.m. perustivat oman listansa sen takia koska nyt näyttää täyttyvän ruuvia puolueKuria ja päätöksiä noudatta maan. Ja koska Hasvistä y.m. olivat julkisesti viikipä Punkalaitumen ja nonisaksin kielläytyneet, ja koska ovat niihen hain mukaan sitkeneet ja niin ei Kunnallistoimikunta voinut heitä, otettaa järjestön listalle.

Ristimäki. Sanoi tulevan vallan yllätyksenä tämän Hasvistan listan, ja piti hir heenä kielläytyä puolueäänestyksen jälkeen, paitsemin kajoilus listan perustamista.

Hämäinen Yhtyi edellisen, ja piti oikeana että listaa jaka on puolueäänestyksen perusteella perustettu.

Hasvistä Puolustaki että se tapahtui työläisten painostuksesta, mutta ei kuulut heidän kielläytymistään otettavan huomioon.

Ukonen. Valitteli aikaa vakavaksi, kajoantumisen takia, näki virheen siinä että Riihihuhta vainkan jaetellun puolueäänestyksen alaiseksi, minkä johdosta nyt on kajoantuminen tapahtunut, piti kajoantumista virheenä, piti tällä kertaa puolueäänestyksen tulosta heikkona kansandahdan ilmaisiana. Vaikka Riihihuhta nyt onkin yksichdokkeana siinä tällä tällä ei ole työväen luottamusta, koska hän on kommunisti. Ilmoitti vielä jos Kunnallistoimik. ei olisi poistanut kielläytyneiden nimiä olisi he sen hyväksyneet sellaisena. Puolustaki myöskin vielä ryhmän toimintaa Kunnallisesti, että jos porvaristo yksin olisi määrännyt kunnallispolitiikan suunnan, olisi työväen etäin asema paljon huonompi kuin mitä se nyt on.

Ristimäki Ilmoitti että on onnellista että he nyt sen yhteisen listan hyväksyisivät, vaikka ovat julkisesti kielläytyneet.

Riihihuhta Ihmetteli sitä, että he olisi perustaneet uutta listaa jos heidän nimiänsä ei olisi poistettu, mikä on todellisuuden kanssa hyvin ristiriitainen, huomautti myöskin Alkuselle että mikä voi olla kansan tahdan ilmaisu, jos ei puolueäänestyksen tulos. Sanoi kaikkialla ilmenevän työtyömiehillä yhtä lois-dem vallanto ryhmään ~~ottaan~~ toimintaa vastaa, mistä myöskin on johtunut

että osanotto Kunnallisvaaleihin on ollut heikkoa, täällä verrattain siitä että Rån ole ollut Kommunistista työväenyhdistystä perustamassa.

Ylärmälä Tahtoi että asia ei rutiinimäisesti mutta kuin pahanen, huomautti myöskin että kommunistinen liike Suomessa on tuomittu ja Pirkkalasta siinä mukana.

Rekola. Väitti että Ylöjärvellä oli tarkoitus jo alkujaan perustaa sellaista kansanjoukkoa, huomautti myöskin että ole tiedetty Pirkkalan Kunnallisesta mitään.

Haapasaari Painosti edellisen siitä että valitsijat on pakollaneet Ylöjärven y. m. liittymään perustamiseen.

Ylöjärven. Väitti että Pirkkalasta tahdotaan kaikilla mahdollisilla keinoilla peitellä Kommunistisuutta, Tunnusti myöskin että valtiosta ryhmä on tehnyt virheitä, mutta epäili jos Pirkkalassa voi olla erehtymättömiä, huomauttaa nykyisessä valtiosto ryhmässä olevan sellaisia Sos. dem. jäseniä jotka selkä puolella hyvin pitävät suurta ääntä, mutta valtiostaan Kokouksissa ei puhuta mitään, painosti myöskin sitä seikkaa että ryhmällä ei mitään oikeuksia tukea sitä turvaa, jotka ryhmän toimintaa ei voi saada itsenäisemmäksi.

Suominen. Ei tiennyt olevan Kommunisteista mitään puhetta sellaisia kuin valtiosto edustajia asettuvan.

Pirkkalasta Painosti vielä että ryhmän takalla oli tehty valitsijoille selvää Kunnallisesta toiminasta.

Riistimäki J. Todisti myöskin että Sos. dem. valtuusto ryhmä on menetellyt oikein Sos. dem. Kunnallisjärjestön päätöksiä, ja piti menettelyä pahekuitavana.

Kokouksen puolesta.

Johannes Aho (sihteeri) Erkki Sivinen. (Kokouksen johtaja)

(Liite n:o 5.)

Pöytäkirja Pitäjänmäen työväenyhdistyksen kuukausikokouksesta joka pidettiin yhdistyksen talolla 3 p. joulukuuta 1922. Puheenjohtajana toimi K. Jansen pöytäkirjurina L. Koskinen.

Otettiin tarkistettavaksi puoluetoimikunnan kiertokirjan johdosta viime marraskuun 12 p:nä tehty päätös kommunistisen nuorisoosaston toiminnan lopettamisesta Pitäjänmäen työväen yhdistyksen talolta. Luettiin osastolta päätöksen johdosta saapuneet uhkauskirjelmät ja Työmiesliitä julosta yhdistystä koskeva saartojulistus kuin myöskin Huopalahden nuorisoosaston yhdistykselle lähettämä saartojulistus. Asiasta keskusteltua teki kokous päätöksen että osaston toiminnan lopettamispäätöstä käsiteltä uhkauksista huolimatta pidettään voimassa toistaiseksi.

Kokous päätti kuitenkin puoluetoimikunnalta tiedusta: Onko tällaisilla yhdistyksistä riippumattomilla osastoilla oikeutta julistaa yhdistystä saartoon ja mitenkä puoluetoimikunta aikoo suhtautua yhdistyksille lähettämäänsä kiertokirjeen johdosta syntyneisiin selkkauksiin.

Saatuaan asiasta puoluetoimikunnan lausunnoss voi yhdis-

tyä otta asian uudelleen käsiteltä-
väksensä.

PITAJANMÄEN TYÖVÄENYHDISTYS

K. Ojanen
(Puh. joht.)

T. E. Raskinen
(Kirjuri)

(Liite n:o 6.)

Kustannusosakeyhtiö Raivaaja

Kirjapaino | Sos.-dem. sanomalehti "Raivaaja" | Paperikauppa

Vaasa - Pitkänlahdenkatu 50 - Puhelin 931

Vaasa, helmikuun 5:nä 1923

Sos.-dem. Puoluetoimikunta
Helsinki.

H. T.

Sentähden että täällä meille luvatun Kansakredituvitaivaan viidestä pankista on viime kuluessa ryhmittynyt erinäisiä yhteisiä kokouksiansa kommunistien kanssa, ennenkö nyt voi muuten järjestää kirjapainotoimintamme tehokasta toista maakuntaa, Oulua edustajamme t.k. 7 pnä neuvotellaksemme asiasta maakuntalaisten toimihenkilöiden puoluetoimikunnan kanssa. Olisi ehkä tarpeen saada tänne pääsihteeri Puoluetoimikunnan kanssa kokoukseen.

Puolueterveisin:
Kustannus Osakeyhtiö
RAIVAAJA
Oskar Nurmi.

6

Jäljennös

Debet — Bilanssi — tili — Kredit

1922				1922			
Maaraak 4 p.	Kassa Saldo	1222513		Maaraak 4	Henkilötili velkoja	25292933	
	Saatavat Henkilötilitä	4009542			Velkavekseleitä	5513854	
	Kirjakaupan inventaario	17635348			Korkovelkoja	4300 -	
	Kirjapainon "	10647307			Velka lainojen tilille	4185285	35422077
	Kalusto "	130000 -			Osuuspääoma "	9451795	
	Kulunki tilillä	5000 -			Maarahastotilille	9527724	18979519
	Kirjainkustannustilillä	1100 -	47727710				
	Tilikauden tappio	Smk	6676886			Smk	54401596
		Smk	54401596				

Voitto - ja tappiotili

Sanomalehtitili	8028375		Kirjapainotili	8120771	
Kirjainkustannustili	9550		Kirjakauppatili	5328870	13449641
Palkkojentili	57588 -		Tilikauden tappio		6676886
Korkojentili	966380				
Kalustotili	39322				
Kulunkitili	53241 -	20126527			
	Smk	20126527		Smk	20126527

SOSIALISTIN KIRJAPAINON OSUUSKUNTA i i

LEHDEN MENOT

(Liite n:o 8.)

Toimitus:			
2 toimittajaa à 2,200:- kk.		52,800:-	
2 " à 2,100:- "		50,400:-	103,200:-
2 oikolukijaa 260:- viikossa		13,520:-	
2 postittajaa (700:- kk.	8,400:-		
2 postittajaa 90:- viikossa	4,680:-	13,080:-	
1 juoksutyttö 60:- "		3,120:-	29,720:-
Lehden kantajat 3,300:- kk.			39,600:-
Lehti-latojain palkat 1922.			189,100:-
Kiertävä järjestäjä			8,500:-
Konttorin 2 tytön palkka			21,600:-
Uutistoimisto			14,400:-
Avustajille maaseudulla y.m.			16,500:-
Postimaksut lehden kulj.			9,800:-
Siivooja 50:- viikossa			2,600:-
Ilm. hankintaan			21,600:-
Palkkojen luontoisia menoja		yht.	456,620:-
Paperi ynnä muut tavarat			212,504:45
Konttori hoitajan palkka, osuus sekä muita konttori kustannuksia			8,375:55
Lehtikustann.		yht. Smk.	678,000:-

LEHDEN TULOT

Ilmoitustulot:

Saapuneita ilmoituksia tiliin	241,468:82	
josta vähenee lähetetyt vaihtoilmoitukset	37,762:50	
Netto tuloksi	203,656:32	
Käteinen ilmoitustulo	65,281:69	268,968:01

Tilauksista: 2400 kpl.

Kokonaistulos	234,430:65	
Vähenee vierasten lehtien tilaussummalla	5,511:50	
Tilausten nettotulo		228,919:15
Lehden koko tulot	Smk.	496,887:16

Menot:	678,000:-
Tulot	496,900:-
Tappiota	181,100:-

(liite n:o 9.)

S.S o s.-d e m. P u o l u e t o i m i k u n n a l l e.

Allekirjoittanut Piiritoimikunta on, senjälkeen kun sille on Sosialistin Kirjapaino O.Y:n johdon taholta esitetty O.Y:n kustantaman piirilehden "Sosialisti" julkaisemisesta aiheutuva tappio, joka tehtyjen laskelmien mukaan, jos lehteä edelleenkin julaistaan kuusipäiväisenä ja pääasiallisesti nykyisessä koossaan, nousee pyöreissä luvuissa noin 181,000 markan tappioon vuodessa, katsonut olevansa velvollinen esittämään lausuntonaan Sos.-dem. Puoluetoimikunnalle, Sosialistin Kirjapaino O.Y:n kokoukselle ja piirikokoukselle seuraavaa:

Oivaltaen varsin hyvin, mikä merkitys joka päivä ilmestyvällä piirilehdellä on, niin meidän piirissämme kuin kaikissa muissakin vaalipiirissä, on Piiritoimikunta sitä mieltä, että lehteä olisi edelleenkin julaistava, joten lehden lakkauttaminen ei mitenkään saisi tulla kysymykseen. Mutta koska lehti kuusipäiväisenä tuottaa edellä mainitun suunnattoman tappion, tilaajamäärän ollessa vain vähän yli kaksituhatta, eikä piiritoimikunta ole voinut löytää mitään sellaisia tehokkaita keinoja, joiden avulla nykyisen lamaannustilan vallitessa, saataisin tulot niin suureksi, että tappio voitaisiin välttää, katsoo piiritoimikunta, ettei lehteä,-vaikka tilaajamääräkin vähän nousisi ja vaikka pienempiä supistuksia liikkeen menoissa saataisinkin aikaan, henkilökuntaa vähentämällä y.m. toimenpiteillä,-voida pitemmän päälle kuusipäiväisenä julaista, ellei tilaajamäärä nouse vähintäin 2500.

Lehden tilaajamäärän edistämiseksi, ja koska lisäksi maaseudulla on valitettu, että lehti ilmestyessään

kuusipäiväisenä, on liijan kallis ja ettei sitä maalaisväestö sentähden tilaa, pitää piiritoimikunta suotavana, että lehteä jo kuluvanvuoden maaliskuun ensimmäisestä päivästä alkaen saadaan tilata myöskin kolmipäiväisenä painoksena, kuusipäiväisen oheella. Jos tämä toimenpide vaikuttaa lehden levenemiseen niin paljon, että lehti saa vähintäin 2500 tilaajaa, voidaan lehteä tehtyjen laskelmien mukaan edelleenkin julaista kuusipäiväisenä, tappion jäädessä silloin niin pieneksi, että O.Y:n muut liikehaarat pystyvät korvaamaan lehden aiheuttaman tappion.

Ellei tämäkään toimenpide auta, niin vertailemalla mitä lehti tulee O.Y:lle maksamaan (menot 678,000, tulot 496,887:16,tappio 181,000) kuusipäiväisenä ja sitä, mitä lehti kolmasti ilmestyvänä maksaisi, (jolloin tappio, henkilökuntaa vähentämällä y.m. säästäväisyys toimenpiteillä saataisin, vaikka ei tilaajamäärä sanottavasti nousisikaan,vähenemään lähemmäksi puolella) näyttäisi piiritoimikunnasta siltä, että tappion alentamiseksi mahdollisimman pieneksi, olisi lehteä kuluvan vuoden heinäkuun ensimmäisestä päivästä alkaen, ryhdyttävä julkaisemaan kolmipäiväisenä.

Piiritoimikunta ei tietenkään tahdo tendä ehdotustaan minään kiinteänä esityksenä, jos voidaan löytää keinoja, joiden avulla lehden kuusipäiväisenä julkaiseminen suuremmitta tappioitta on mahdollista, niin tullaan sellaisia toimenpiteitä piiritoimikunnan taholta kannattamaan. Mutta koska kaikki tähän astiset toimenpiteet ovat osoittautuneet tuloksettomiksi, ei piiritoimikunta ainakaan tällä kertaa ole voinut tulla muuhun kuin, esittämäänsä lopputulokseen.

Että järjestöt, asiamiehet ja yleensä lehden kannattaja piiri, olisivat ajoissa tietoisia suunnittelun alaisesta toimenpiteestä, pitää piiritoimikunta suotava, että Sosialistin Kirjapaino O.Y:n johtokunta ja piiritoimikunta lähettävät yhteisen kirjelmän piirin järjestöille ja asiamiehille, jossa kirjelmässä selostetaan edellä mainittua asiaa, sekä kehoitetaan järjestöjä ja asiamiehiä tekemään voitavansa lehden tilaajamäärän kohottamiseksi, ettei lehteä tarvitsisi heinäkuun ensimmäisestä päivästä alkaen muuttaa kolmipäiväiseksi ja pahemmassa tapauksessa tyyten lopettaa.

Turussa tammikuun 31 p:nä 1923.

Turun läänin eteläisen vaalipiirin Sos.-dem.

Piiritoimikunta.

K:tta Ilmari Sinisalo

(Liite n:o 10.)

Kustannusosakeyhtiö Raivaaja

Kirjapaino — Sos.-dem. sanomalehti "Raivaaja" — Paperikauppa

Vaasa - Pitkänlahdenkatu 50 - Puhelin 931

Vaasa, Helmikuun 8 p:nä 1925

Sos.-dem. Puoluetoimikunta,

Helsinki.

Osk. Raivaajan johtokunta pitämässä kokouksessa eilen ja keskusteltuaan siinä Toveri Edv. Laineen neuvottelun johdosta Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kanssa kassakreditiivilainan järjestämisestä Osk. Raivaajalle, katsoivat johtokunnan tuntien, on kassakrediitivilainan (määrältään Smk. 150,000) hankkiminen mennyt toiselle sijalle myöhemmin, jolloin, kuultuaan Tov. Laineen selostuksen sekä asiasta edelleen keskusteltuaan, päätettiin edelleen pyytää Puoluetoimikunnan toimenpiteellä saattaman lainan meille järjestämiseksi. Tätä varten olisi mielestämme nyt Puoluetoimikunnan kirjoitettava myöskin takaussitoumuksen alle sekä annettava mahdollisesti suositus järjestöjen sekä yksityisten allekirjoituksien saamiseksi

(Liite n:o 11.)

rusun takauspaperitehin kanklinisteksi. Mutta koska mainitun laitaan järjestämisessä menee aikaa enemmän kuin maksuerämme sallivat, päätettiin pyytää, että Perustoimikunta välittäisi meille ennen kuluvan kuun 15:ttä päivää eli viimeistään klo 12 päivällä t.k. 17:ttä ylempänä mainittua kassakreditiiviä vastaan kirjapainomme Tarjeen maksuerän suorittamiseksi Smk. 36,000 sekä velkasalien lykkeenystä varten ja muihin välttämättömiin menoihin helmi- ja maaliskuun aikana Smk. 35,000.

Mikäli mainitun kassakreditiivilainan tarkoitukseen tulee, niin on tarkoituksemme maksaa sillä kirjapainomme Kokonaan sekä Lunastaa kaikki velkasilit, jotka jälkeen, jos niin tehdaan, voivat takaajat suoda kiinnityksen kirjapainoon.

Mikäli Perustoimikunta tähän ehtoihin, siihen päätettiin pyytää tietoa ennen t.k. 12 päivää, että johtokunnallemme jää aikaa lukkeen mahdollisesti suoritettilaan jättämiseen.

Toivomme, että Perustoimikunta järjestäisi tämän asian, ettei siinä syntyisi skandaalia, sillä me olemme varmat siitä, että Perustoimikunta Eulo akista kärsimään Tappiota.

Perustervehdyksin:

Kustannus Osakeyhtiö
RAIVAAJA

V. Blangrist V. Kempiäinen

Ote Inventariosta Joulukuun 31 p:nä 1932.

Varat:

Raha-Kassassa		2600:-
Kirjapainon Irtaimisto		
Koneet ja Kalusto luettelon mukaan		121946:50
Raaka-aineita		
Sanomalehtipaperia ja Painomustetta		8124:75
Paperikauppa		
Tavara varasto luettelon mukaan	34302:51	
Irtaimistoa " "	6998:58	41301:09
Saatavia		
Paperikauppa-tilillä	3382:70	
Ilmoitus — "	12367:20	
Tilaus — "	4157:03	
Painotyö — "	4175:80	23982:73
Saatavia Erikoishenkilöillä		3450:-
Voitto- ja Tappiotilillä v:1931	97497:58	
Tappio v:1932	33829:48	131326:96
	Smk	332732:13

Velat:

Kassakrediitivaina Kansallis-Osake-Pankkiin		20.000:-
Velkaa Kirjapainosta Saarijärvelle Saavalle	30000:-	
Tilivelkoja Tavaran Lähettäjille	8000:-	
" Erikoishenkilöille	48500:-	86.500:-
Vekseleitä maksettavia		167.007:13
Osakepääomatili I	48.000:-	
Osakepääomatili II	11225:-	59225:-
	Smk	332732:13

(Liite n:o 12.)

Rustannus Oy. Raivaajan eräänlyöstävekselit helmijamaaliskk. 1923.

	Liittopankki Oy.	7/3.	2000:-
	Pohj.-Suom. Pankki	8/2.	5000:-
	Hels. Pankki oy.	8/2.	5000:-
(Tavara)	" "	13/2.	3286:85
(Kuj. Saarij. Paava)	Kansallispankki	15/2.	35892:88
	" "	20/2.	5000:-
	Pohjois Suom Pankki	20/2.	7000:-
	" "	24/2.	2000:-
	" "	24/2.	8000:-
	Helsingin Pankki	24/2.	8000:-
	Kansallispankki	28/2.	7000:-
(Tavara)	Pohj. yhdyspankki	29/2.	600:-
	Liittopankki oy.	1/3.	10,000:-
	Kansallispankki	1/3.	6000:-
(Tavara)	" "	5/3.	5000:-
(Tavara)	Pohj. yhdyspankki	8/3.	710:-
(Tavara)	" "	8/3.	1059:25
(Tavara)	" "	12/3.	2247:-
(Tavara)	Kansallispankki	12/3.	1428:90
	Pohj. Suom. Pankki	13/3.	7000:-
	Helsingin Pankki	15/3.	5000:-
	Kansallispankki	15/3.	13000:-
	Pohj. Suom. Pankki	16/3.	1000:-
(Tavara)	Pohj. yhdyspankki	19/3.	364:-
	Pohj. Suom. Pankki	26/3.	6000:-
	Smk.		147888 78

Tilakemossa lankaa 3:s arr painosta. Porin tiet.

(Puoluetoimikunnan jäsenille). (Liite n:o 13.)

2

E h d o t u s Sos.dem.Puoluetoimikunnan tilinpäätökseksi v:lta 1922.

Ehdotus Puoluetoimikunnan tilinpäätökseksi v:lta 1922 lähetetään täten Puoluetoimikunnan jäsenille. Sen johdosta katsoo allekirjoittanut olevan syytä tehdä seuraavia huomautuksia:

Verrattuna puoluekokouksen viime keväänä hyväksymään kuluneen vuoden tulo- ja menoarvioon huomataan ensinnäkin, että p u o l u e k o k o u k s e n laskettiin tulevan maksamaan 100,000:- mk. Todellisuudessa se on maksanut Smk. 136,660:96. Puoluekokouskustannuksia arvioitiin saatavan 75,000 mk. mutta on saatu Smk. 88,688:95. Kokous on näin ollen aiheuttanut arvioidun 25,000:- mk. sijasta menoarvion ylitystä Smk.47,688:95.

P u o l u e n e u v o s t o a varten varattiin 10,000:- mk.,mutta on käytetty vain Smk. 5,345:-. Vähennys johtuu siitä, että oli vain yksi kokous.

A g i t a t s i o n i - j a m a t k a k u s t a n n u s t e n tilillä niinikään on käytetty vain Smk. 16,478:55, puoluekokouksen arvioiman 40,000 mk. asemasta.

K a n s a i n v ä l i s i ä m e n o j a on ollut Smk.6,715:32. Talousarvioon otettiin 12,000:- mk.

T y ö v ä e n A r k i s t o on käyttänyt Smk. 20,000:-, mikä summa on 5,000:- mk. vähemmän kuin oli laskettu.

Y l e i s i i n p a l k k o i h i n on merkitty käytetyksi Smk. 111,530:-, puoluekokouksen arvioiman 190,000:- mk. asemasta. Huomattava kuitenkin on, että tilinpäätöksessä on Kunnallistoimiston palkat, Smk. 59,046:25 eri momenttina, joten palkkatilillä on ainoastaan pieni säästö puoluekokouksen hyväksymään talousarvioon verraten.

K u l u n k i t i l i l l ä on käytetty Smk. 12,782:26, vaikka talousarviossa oli 30,000:- mk.

Y l e i s i i n v a a l i k u s t a n n u k s i i n varattiin talousarviossa Puoluetoimikunnalle 35,000:- mk., mutta on siihen tarkoitukseen käytettv Smk. 62,681:62. Kun on lisäksi huomattava, että eri vaalipiireille jaettiin puoluekokouksen päätöksen mukaan yhteensä 120,000:- mk, kohoaa Puoluetoimikunnan vaalikustannukset kaikkiaan Smk:aan 182,681:62,

ja on vaaleihin siis käytetty Smk. 27,681:63 enemmän kuin puoluekokous osoitti. Vaalikustannusten peittämiseksi on tilinpäätöksessä käytetty Tanskasta saatu lahjoitus Smk. 51,546:40, Saimarahastosta, Saimaosaston päätöksen mukaan 25,000:- mk., sekä erinäisiä Amerikasta saapuneita pienempiä lahjoituksia, jotka on määrätty vaaleihin käytettäväksi, niin paljon, että summa edellä mainitut lukuunotettuna tekee yhteensä Smk. 85,275:70, joten Puoluetoimikunnan on muista varoista ollut suoritettava Smk. 97,203:42. Kun "Saima"-osaston päätöksessä sanotaan, että "summasta on käytettävä 25,000:- mk. seuraavaan vaalitaisteluun ja loppu annettava avustuksena ahdinkotilaan joutuneille sosialidemokraattisille sanomalehdille", ja ole ottaa allekirjoittanut, että tilinpäätöksessä tästä rahastosta vaalikustannusten tilille tehty siirto hyväksyttäisiin.

P u o l u e t o i m i k u n n a n k ä y t t ö v a r o i k s i otettiin talousarvioon 10,000:- mk. Tilinpäätös osoittaa käytetyn Smk. 1,612:60.

A v u s t u k s i i n merkittiin tulo- ja menoarvioon Työläisnuorisoliitolle Smk. 10,000:- ja Työläisnaisliitolle 6,000:- mk. Nämä esiintyvät Voitto ja Tappiotilillä Avustusten tilissä, jolla on ollut menoja kaikkiaan Smk. 46,735:-, johon summaan lisäksi sisältyy Työväen Arkistolle suoritettu 25,000:- mk., Jyväskylän piirille maksettu Karstulan Työväenyhdistyksen avustus 5,000:- mk., Vatasen eläke y.m.

Y l i t u l o - j a m e n o a r v i o n on suoritettu Ohjelmakomitean menoja Smk. 3,080:30, Kiinteimistöjen kulunkeihin Smk.540:65, Oikeusavustuksia Smk. 3,002:65, painatustöistä Smk. 3,336:80, jotka, otettuna huomioon kulunkitilillä, aiheuttavat, ettei siinäkään paljon säästöä ole syntynyt. Paitsi edellämainittuja, puoluekokouksen tulo- ja menoarvioon ottamia menoja, jotka nekin monessa kohdin, kuten näkyy, ovat olleet edellytettyjä suuremmat, on Puoluetoimikunta myöntänyt Turun l. etel. Piiritoimikunnalle 18,000:- mk., Kuopion l. länt. Piiritoimikunnalle 8,000:- mk, Viipurin l. it. Piiritoimikunnalle 5,000:-, Möysän Työväenyhdistykselle 15,000 :- mk. ja Sydänmaan Työv.yhd:lle 5,000:- mk. Paitsi näitä, on Työväen Sivistysliitolle suoritettu jäsenmaksuina Smk. 6,000:-, josta edellisen vuoden rästejä Smk. 3,000:-.

T u l o p u o l e l l a ovat useat tilit antaneet vähemmän kuin puoluekokous oli laskenut. Niinpä on huomattava, että p u o l u e v e r o j a

otettiin tulo- ja menoarvioon 100,000 mk., mutta on saatu vain Smk. 46,197:15, josta v. 1922 veroja on Smk. 27,281:75. Kun alitus on näin nuomattava, on syytä ottaa tähän selonteko siitä, kuinka eri vaalipiirit ovat kuluneena vuonna suorittaneet puolueveroja. Se ilmenee seuraavasta taulukosta:

Vaalipiiri	I neli. jäsen.	I neli. veroja	II neli. jäsen.	II neli. veroja	III neli. jäsen.	III neli. veroja	IV neli. jäsen.	IV neli. veroja	yhtennsä veroja
Uudenmaan l.vp.	3,543	885:75	2,652	663:-	78	78:75	24	24:-	1,651:50
-"- ruots. "	499	124:75	460	115:-	405	405:-	-	-	644:75
Turun etel. "	1,486	371:50	1,323	330:75	1,124	1,124:-	-	-	1,826:25
-"- pohj. "	2,729	682:25	2,421	605:25	1,757	1,757:-	-	-	3,044:50
H:en etel. "	4,278	1,069:50	3,842	960:50	2,745	2,745:-	-	-	4,775:-
-"- pohj. "	4,337	1,084:25	4,206	1,051:50	3,491	3,491:-	-	-	5,626:75
V:rin länt. "	4,224	1,056:-	3,062	765:50	-	-	-	-	1,821:50
-"- it. "	-	-	-	-	-	-	-	-	- -
M:lin l. "	1,893	473:25	1,134	283:50	1,007	1,001:75	-	-	1,758:50
K:on länt. "	-	-	-	-	-	-	-	-	- -
-"- it. "	2,534	633:50	2,179	544:75	-	-	-	-	1,178:25
V:san it. "	3,644	911:-	3,385	846:25	2,112	1,866:50	756	707:25	4,331:-
-"- etel. "	-	-	-	-	-	-	-	-	- -
-"- pohj. "	354	88:50	161	40:25	158	158:-	-	-	410:75
Pohj.m.ruots."	86	21:50	86	21:50	85	85:-	85	85:-	213:-
Oulun l. "	-	-	-	-	-	-	-	-	- -
yhteensä	29,607	7,401:75	24,911	6,227:75	12,962	12,712:-	865	816:25	27,281:75

Taulukon johdosta on mainittava, että Puoluetoimisto on useamman kerran vuoden kuluessa kirjeellisesti ja suullisesti huomauttanut Piiritoimikunnille niiden asiain retuperäisyydestä, mutta tammik. 30 p:nä joilloin tilinpäätös tehtiin, oli asema sellainen kuin selonteko osoittaa.

K e v ä t t e r v e h d y k s e n voitosta arvioitiin Puoluetoimikunnalle jäävän 10,000:- mk. mutta jäi Smk. 17,547:36.

V a p p u m e r k e i s t ä arvioitiin Puoluetoimikunnalle jäävän 40,000:- mk., mutta jäi Smk. 42,836:50.

K u s t a n n u s t o i m i n n a s t a arvioitiin saatavan voitoksi 25,000:-mk., mutta saatiin vain Smk. 12,148:45, huolimatta siitä, että Kustannustilin bruttotulot olivat Smk. 134,212:03.

T y ö v ä e n K a l e n t e r i n laskettiin tuottavan 145,000:-mk., mutta on siitä jäänyt Smk. 188,418:80.

K o r k o j a on saatu, arvioidun 5,000:- mk. sijasta, Smk. 13,179:52.

S e k a l a i s i a t u l o j a otti Puoluekokous tulo- ja menoarvioon 25,000:- mk. Tällä kohdalla voidaan katsoa saaduksi poistettuja saatavia 100:- mk., Työväen Sanomalehti osakeyhtiöltä 40,000:- mk. ja Tietotoimiston ylijäämä Smk. 16,195:42 , eli yht. Smk.56,295:42.

V i i m e v u o d e n t i l i n p ä ä t ö k s e s t ä ehdotan poistettavaksi yhteensä Smk. 75,573:11. Tämä summa muodostuu seuraavista eristä:

Kajaanin Sos.dem.Työv.yhd.	104:25
Kolhon Työväenyhdistys	2,311:26
Kuopion Sos.dem.Piiritoimik.	10,000:-
Vaasan Sosialist. -"-	4,331:18
Oulun -"- -"-	6,153:58
Pohjanm.ruots.Sosialist.Piiritoimik.	42:95
Savon Työv.Sanomalehti O/Y	4,302:-
Viipurin it. Sos.dem.Piiritoimikunta	727:83
sama	303:26
Viron Sos.dem.Työväen Puolue	11,296:02
Sos.dem.Työläisnuorisoliitto	10,000:-
Turun l.etel.Sos.dem.Piiritoimikunta	18,000:-
Kuopion l.länt. -"-	8,000:-
yhteensä Smk.	75,573:11

Tästä, poistojen kokonaismäärästä, ehdotan kuitenkin siirrettäväksi

Työväenjäjertöjen lainausrahaston tilille Smk. 37,031:09, mikä muodostuisi seuraavista summista:

Viipurin l. it.Sos.dem.Piiritoimikunta	Smk.	727:83
sama	"	303:26
Sos.dem.Työläisnuorisoliitto	"	10,000:-
Turun l.etel. Sos.dem.Piiritoimikunta	"	18,000:-
Kuopion l.länt. -"-	"	8,000:-
yhteensä	Smk.	37,031:09

Rahastoon jäisi tällöin ulkona olevina lainoina Smk. 7,018:91 ja olisi sitä myöhemmin näistä saaduilla koroilla kartutettava. Rahaston lahjoittajan, Itämaisen Tupakkatehdas O.Y:n meininkien mukaan olisi edelläoleva menettely kyllä mahdollista, jonka vuoksi ehdotan, että poistot hyväksyttäisiin edellä selostetussa muodossa.

Vihdoin on mainittava, että Kansan Tahdosta, Oulusta, ostettuihin osakkeihin, jotka on katsottava arvottomiksi, käytetty 10,000:- mk. on otettu Saimarahaston tililtä, koska sitä mielestäni voidaan juuri tälläisiin tarkoituksiin käyttää. Ehdotan sen vuoksi, että menettely hyväksyttäisiin. Tällöin jäisi Saimarahastoon, jota saatiin kaikkiaan Smk. 71,772:74, jälelle, kun siitä käytetään 25,000:- mk. vaaleihin ja 10,000:- Kansan Tahdon, Smk. 36,772:74, mikä on tilinpäätöksessä merkitty jälellä olevaksi.

Edellyttäen, että edellä tekemäni esitykset hyväksytään, ehdotan, että Puoluetoimikunta vahvistaisi v:n 1922 tilinpäätöksen, josta näkyy, että tappiota on syntynyt yhteensä Smk. 77,016:57, seuraavanlaisena:

V o i t t o - j a T a p p i o t i l i

M e n o t :

Kiinteimistön Kulunki tili	540:65
Puolueneuvoston tili	5,345:-
Poistojen tili	38,542:02
Käyttövarojen tili	1,612:60
Kansainvälinen tili	6,715:32
Yleinen Palkka tili	111,530:-
Ohjelmakomitean tili	3,080:30
Oikeusavustusten tili	3,002:65
Painatustöiden tili	3,336:80
Kunnallistoimiston tili	59,046:25
Kulunki tili	12, 782:26
Agitatsioni- ja Matkakustannusten tili	16,478:55
Puoluekokouksen tili	47,688:95
Vaalikustannusten tili	97,203:42
Avustusten tili	46,735:-
Smk.	453,639:77

T u l o t :

Poistettujen Saatavien tili	100:-
Korko tili	13,179:52
Työv.Sanomal.O/Y:n Lahjoitusrahaston tili	40,000:-
Kevättervehdyksen tili	17,547:36
Yleinen Kustannus tili	12,148:45
Työväen Kalenterin tili	188,418:80
Tietotoimiston tili	16,195:42
Puolueverojen tili	46,197:15
Vappumerkkien tili	42,836:50
P ä ä o m a t i l i	77,016:57
Smk.	453,639:77

T a s a u s t i l i .

V a r a t :

Kalusto tili	100:-
Kiinteimistön tili	16,870:15
Vieraiden Velkakirjojen tili	51,770:88
Kassa tili	30,651:97
Pankki tili	132,117:76
Yleinen Kustannus tili	1,001:-
Eri-Henkilöiden tili	82,096:35
Osakkeiden tili	81,110:80
Työväen Talojen hoito tili	500:95
Smk.	396,219:86

V e l a t :

Työväen Arkiston tili	5,000:-
Työväenjärjestöjen Lainausrahaston tili	7,018:91
Asiamiesten tili	15,087:98
Kuolleiden Yhdistysten tili	1,833:07
Muurmanin Legionaalaisten Sivistysrahast.tili	6,429:05
Muurmanin Legioonalaisten Avustusrah. tili	8,505:57
Valtiollisesti Vainottujen Avustus tili	3,090:85
Eri-Henkilöiden tili	76,327:02
Lahjoitusten tili	36,772:74
P ä ä o m a t i l i	236,154:67
Smk.	396,219:86

Jäljennös.

(Liite n:o 14.)

Pöytäkirja

tehty ent. Murmanskin suomalaisten legionalaisten yleisessä kokouksessa Helsingissä, S.S-demokraatin toimituksessa tammik. 9 p:nä 1923.

Läsnä oli toistakymmentä entistä legionalaista.

1 §.

Puheenjohtajaksi valittiin Johannes Malinen ja pöytäkirjuriksi allekirjoittanut.

2 §.

Senjohdosta että ent. legionalainen Oskari Korpivaara, joka ~~viiden kymmenen~~ muiden maastakarkoitettujen legionalaisten kanssa yhä edelleen on pakoitettu elämään maanpakolaisena Kanadassa, on kirjeissään Suomessa oleville omaisilleen ilmituonut halunsa palata Suomeen, ja koska todennäköisesti useilla Läneen toovereillaankin on sama taivomus, päätettiin asiasta keskusteltua yksimielisesti ensin ottaa selko siitä, kuinka moni Kanadassa olevista tovereista haluaisi palata, ja senjälkeen puolueen asianajajan kautta ryhtyä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin. Jutusta aiheutuvat kulut päätettiin korvata Legionan rahastossa mahdollisesti jäljellä olevista varoista.

3§.

Keskusteltiin niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä kolmen vielä Suomen vankiloissa olevan ent. legionalaisen, nim. Pekkalan, Kauppisen ja Smålanderin, ainakin ehdonalaiseen vapauteen saattamiseksi. Oltiin yksimielisiä siitä, että ainakin Pekkalan ja Smålanderin suhteen on kyvyä toiveita olemassa. Päätettiin yksimielisesti Legionan rahastossa mahdollisesti jäljellä olevia varoja käyttäen kaikkia mainittuja legionalaisia koskevat ~~asiakirjat~~ oikeusasiakirjat ja puolueen asianajajan kautta ryhtyä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin.

4§.

Senjohdosta että Amerikan suomalaiset kommunistilehdet ovat julaissect perin vääristeltyjä ja valheellisia tietoja Oskari Tokoin toiminnasta Murmanin Suomalaisessa Legionassa Murmanilla, päätettiin pitkän keskustelun jälkeen, jossa jyrkästi tuomittiin moinen menettely, tehdä siitä kerta kaikkiaan loppu julkaisemalla kaikissa Amerikan suomalaisissa työväenlehdissä legionalaisten yhteisessä kokouksessa hyväksytty vastine ja selostus. Kirjoitusta laatimaan valittiin Primus Nyman.

5§.

Edellälevissä pykälissä mainittuja asioita hoitamaan hyväksyttiin entinen Legionan toimikunta, johon valittiin lisäjäseniksi Primus Nyman ja Otto Itkonen.

puolueen kirjekirjan toimittamispalkkiona maksaa. Kaiketi Teillä on kuitenkin muutamia luettelon niitä tarkastella.

Samalla pyytäisin Teidän vaikuttamaan, että Sosialidemokraatti maksaisi enemmän kuin 75 penniä sentille. Se on kovin kehno maksu.

Olkaa hyvä, että Tukholmaiset Toverit ovat muutaman kerran avustaneet

ikunnalle

3.

6§.

Tämän kokouksen päätöksistä päätettiin pöytäkirjan jäljennöksellä antaa tieto sos.-dem. puoluetoimikunnalle ja samalla tiedustella Legionan rahastossa mahdollisesti vielä olevista varoista.

Kokouksen puolesta:
Martti Leskinen

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:
Otto V. Itkonen. R. E. Primus Nyman

Turkhalma 2/2 – 23.

(Liite n:o 15.)

Suomen Sos – dem. puolueen
Puoluetoimikunta.

Arvoisat Toverit.

Kirjeenne johdosta v. k. 26 pitää
minun tästen asettaakseni esitellä seu-
raavaa:

Elämä täällä tulee kalliiksi.
Aterian ravintolassa, mutta näin sivullakin on maksettava
yhdeltä pieneltä suomalaista puolta
60 kruunua kuukra. Eikä siihen vielä
saa kuulu mitään lisämukavuuksia
muuta kuin vaate ja lämpö. Kalusta-
kin on näin pakolaiselämän mukais-
ta. Siihen kuuluu: pöytä, tuoli ja
eräs entinen attiskaappi, jossa säily-
tän papereja, kirjoja ja vaatteitani.

Tämän aamun kammari
minulle Täkäläinen puoluetoimikun-
Puoluetoimikunta on myös maksanut
puolestani 2 kuukauden vuokran. Mut-
ta sitä ei Täkäläinen puoluetoimikun-
da suorittamat siinä mielessä, että
Suomen Sos-dem. puoluetoimikunta
olisi millään tavoin velvollinen sitä
korvaamaan. Sen suorittaminen on

Niilo Wallin

N. L. Kuka

ikunnalle

mi- kuun 12 p:nä 192 3.

U:o 16.)

lueen

paikkakunnalla,
28/I - 4/2 vä-
kouksissa valti-
allien poistami-
, S.Työväenpuo-
jatkamaan yhteis-
mmankin puolueen
häirittiin sikä-
rustuslain takei-
emilla syrjäisil-
mukselliset piі-
erikoisia toimen-
molempien puolueі-
tomin. Työtätekevän
olustamaan niitäkin
stuslaissa taataan.
puolueen puoluetoi-
isen toiminnan jär-

istajain keskiset
19 p:nä.

lueen

3§.

Keskusteltiin niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä kolmen vielä Suomen vankiloissa viruvan ent. legionalaisen, nim. Pekkalan, Kauppisen ja Smålanderin, ainakin ehdonalaiseen vapauteen saattamiseksi. Oltiin yksimielisiä siitä, että ainakin Pek-

olbut rustalaisten toverien puolesta yhteisvastuullista vieraanvaraisuutta vähäväisistä pakolaistoveria kohtaan. Ei Teidän puolelta siis tämän suhteen ryhdytä mihinkään suoritukseen.

Kun Pakilaiselle puolueenjäsenkunnalle ei saadun sellaisen vieraanvaraisuuden pitämiselle jätkaminen ei ole kun he niitä ovat hoitaneet Teille, niin on se vaan ollut sellainen toveriliinen huomaavuus minun henkilön taloudellisen asemani puolesta. Sain Teiltä 100 kruunua työtäni varten ja maksan ja tällä kuulta ilne vuokrani.

Kun kehotitte minua tarkemmin ajattelemaan, miten asia olisi Pakilassa järjestettävä, niin erittelen tässä:

Paras ja kunnollisin järjestelytapa olisi se, että saisin edelleen Teiltä työtä ja että työstä maksettaisiin nain "reilun puolenkeltä". Jos hätäapuunne tarvitte, niin sen aureen voipi tällä kuulla nälkään, sillä ne Suomen markat tulevat täällä kuin tina tukkaan.

Tähän saakka en kaikkeen ole tinkinyt puolueen kanssa pelkästä, olen aina työtynyt siihen mitä kulloinkin on maksettu. Mutta nyky-ajan ajomani on sellainen, että se panee "ahnehtimaan". Näin ollen pyytäisin Teiltä tietoa, mitä olette arvioineet sen

puolueen kirikirjan toimittamispalkkiona maksan. Kaiketi Teillä on kuitenkin muutamia kaditun niitä tarkistaa.

Lisäksi pyytäisin Teidän vaikuttamaan, että Pakilaidemakartti maksaisi enemmän kuin 75 penniä sentille. Se on kovin kehno maksu.

Olkinitten myös, että Pakilaiset toverit ovat muutaman kerran avustaneet minua rahallisesti. Se on tapahtunut itsuan pyytämättäni. Kun rahaverani ovat vähentyneet, olen minä silloin aina pitänyt ruokailun pääni ja pienentänyt annosta. Kun sitten seuraisen paikan jälkeen toverit ovat saattaneet minut tapaamaan, ovat he kiukan tarkasteltuaan kysyneet minulta, olenko sairas. Kun siihen olen vastannut aivan vakuuttavasti: "ei", ovat he kaiketi arvelleet minun finassini jollain tavoin olevan sinällä ja antaneet rahaa niiden aikaansaamiseksi.

Kun saadusta tiesin, toimittivat he minulle kaikkein kalpeimmasta pakollisesta kaikkein kalpeimman kuoreen. Se maksoi 4 kruunua vuokrakuukaudelta. Ainoa niin 6 vuorokautta, ja vaikka kuppilassa kävin työnäissä, niin rahaverani eivät olisi riittäneet jollei kunniallisilta olisin saanut talosta. Mietin jos mitäkin, mutta mitään keinoa en keksinyt. Mutta toveri Miller arveli

luokan on yhtenäisenä rintamana käytävä puolustamaan niitäkin vähäisiä oikeuksia, joita tämän maan perustuslaissa taataan. Tämän johdosta ehdotamme, että kummankin puolueen puoluetoimikunnat ryhtyisivät neuvotteluihin yhtenäisen toiminnan järjestämiseksi poliittista sortoa vastaan.

Ehdotamme, että puoluetoimikuntain edustajain keskiset neuvottelut alotettaisiin viimeistään t.k. 19 p:nä.

Toverillisesti:

Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen Puoluetoimikunta

Niilo Wälläri K L Kuta

Keskusteltiin
dyttävä kol
ent. legioonal
landerin, a
omiseksi. Ol

asiani. Hän kysyi: onko mulla rahaa
matkan maksuun. Ilmoitin, että 8 kruu
naa puuttuu. Hän kirjoitti lapsikan,
jolla sain 58 kruunua. Ja sitten taas
oli elämä kuin silkkiä.

Lujille se on tietysti ottanut,
mutta on rentiin kerteekseen ale
nilä ~~ta~~ nälkään kuollut. Miten
sitten edelleen käynee.

Ruotsin sosialidemokraatti
maksaa kirjoituksista hyvin. Rahe
puoli on siinä, kun en osaa ruotsin
kielä kirjoittaa ja käsialapäikkäin
ei taikka saada. Ole henkilöt, jotka
täällä ovat kirjoituksiani käsitäneet,
ovat kehuneet käännöstäkin. Nyky
on peri artikkelia käännettävänä, tie
sen pitäisi tulla jo ensi lauantaiseen lehteen
mutta saapi nähdä, onko se käännetty
nä mään tehtävä jälkeen kelpaa.

Ruotsinen rasitteluna en taklaa
si alla. Pyydän siis, että annatte
minulle edelleen työtä ja täältä
pitäisin palkan.

Toverillisesti terveisiin
Matti Turkia

aureen vaipi täällä kuulle nälkään,
sillä se Suomen markat tulevat
täällä kuin tina tukkeen.

Täkäin asioita en korkean
ole tunkinut puolueen kanssa pelkäs
alen aina työtyvät siihen mitä kulloin
kin on meneillään. Mutta nykyinen ol
mani on sellainen, että se panee
"ahneksimaan". Käsin ollen pyytäisin
Teiltä tietoa, mitä olette arvioineet sen

(Liite n:o 17.)

Sosialidemokraattiselle Puoluetoimikunnalle

Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen
PUOLUETOIMIKUNTA
HELSINKI
PUHELIN 1473

Helsingissä, helmi- *kuun* 12 *p:nä* 192 3.

(Liite n:o 16.)

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen
Puoluetoimikunta.

Kuten tiedätte, vaadittiin usealla eri paikkakunnalla, kummankin työväenpuolueen kehoituksen mukaan 28/I - 4/2 välisenä aikana järjestetyissä mielenosoituskokouksissa valtiollisten vankien vapauttamisen ja elintarvetullien poistamisen ohella myöskin kumpaakin työväenpuoluetta, S.Työväenpuoluetta ja S. Sosialidemokraattista puoluetta jatkamaan yhteistoimintaa valtiollista sortoa vastaan. Kun kummankin puolueen yhteisesti järjestämiä mielenosoituskokouksia häirittiin sikäli, ettei kokousten järjestämistä, vastoin perustuslain takeita, sallittu, paitsi poliisimestarien suvaitsemilla syrjäisillä paikoilla eri kaupungeissa ja koska taantumukselliset piirit ovat viimeaikoina ryhtyneet järjestämään erikoisia toimenpiteitä järjestynyttä työväestöä vastaan, on molempien puolueiden yhtenäinen esiintyminen mitä välttämättömin. Työtätekevän luokan on yhtenäisenä rintamana käytävä puolustamaan niitäkin vähäisiä oikeuksia, joita tämän maan perustuslaissa taataan. Tämän johdosta ehdotamme, että kummankin puolueen puoluetoimikunnat ryhtyisivät neuvotteluihin yhtenäisen toiminnan järjestämiseksi poliittista sortoa vastaan.

Ehdotamme, että puoluetoimikuntain edustajain keskiset neuvottelut alotettaisiin viimeistään t.k. 19 p:nä.

Toverillisesti:
Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen Puoluetoimikunta
Niilo Wälläri K.L. Kuka

(Liite n:o 17.)

Sosialidemokraattiselle Puoluetoimikunnalle

Täällä.

Kun Sosialidemokraatti-lehdessä vastoin sen toimitusneuvoston päätöksiä julkaistaan kirjoituksia ja kun ei toimitusneuvostoa sen jäsenten pyynnöistä huolimatta kutsuta koolle neuvottelemaan erimielisyyttä aiheuttaneista kirjoituksista, katson jäsenyyteni sanotussa toimitusneuvostossa käyneen tarpeettomaksi, minkä vuoksi kunnioittaen pyydän Puoluetoimikuntaa minut heti siitä vapauttamaan.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 1923

Mauno Tanner

(Liite n:o 18)

Sos. dem. Puoluetoimikunnalle.

Kun Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän puolesta toimitettuja J. F. Aallon ym. kirjoja ristiinnaulitsemisesta Eduskunnan toimistoneuvoston päätöksen sitä ym. on ollut toimistoneuvoston ainoastaan päätöksestä huolimatta kuitenkin neuvoston ohjeen määräyksiä asiasta keskustelemaan, katson näissä olosuhteissa velvollisuudekseni ilmoittaa Eduskunnan toimistoneuvoston ja myöskin koko puolueen jäsenistöstä.

Helsingissä 17/11 1923.

Hannes Ryömä.

(Liite n:o 17.)

E h d o t u s tulo- ja menoarvioksi v:lle 1923.

Kun selonteko v:n 1922 tilinpäätöksestä kelpaa alkavan vuoden tulo- ja menoarvion perusteluiksi, esitän tässä samalla ehdotuksen tulo- ja menoarvioksi vilie 1923. Saadun kokemuksen ja nykyisten olosuhdeiden perusteella, jotka kehoittavat noudattamaan mahdollisimman suurta säästäväisyyttä, muodostuu se seuraavanlaiseksi:

T u l o t :

Puolueveroja 15,000 jäseneltä a 4/-	80,000:-
Kevättervehdyksestä	24,000:-
Vappumerkeistä	60,000:-
Työväen Kalenterista	175,000:-
Yleinen Kustannustili	10,000:-
Lahjoituksia	25,000:-
Korkoja	12,500:-
Sekalaisia tuloja	5,000:-
	386,500:-
Smk.	~~386,500~~:-

M e n o t :

Puolueneuvosto	12,000:-
Kansainväliset menot	20,000:-
Yleinen Palkka tili	130,000:-
Kunnallistoimisto	32,000:-
Ohjelmakomitea	12,000:-
Jäsenmaksut Työväen Sivistysliitolle	6,000:-
Agitatsioni- ja matkakustannukset	35,000:-
Kulunki tili (vuokrat y.m.)	24,500:-
Vaasan l. pohj.piiri	3,500:-
-"- " etel. -"-	3,500:-
Kuopion l. länt. piiri	8,000:-
Työväen Arkisto	25,000:-
Osakkeisiin (Turku, Oulu)	40,000:-
Voitto-osuutta Kevättervehdyksestä	8,000:-
sama Vappumerkistä	20,000:-
Puolueliimit. käyttövarat.	~~2,000~~
	386,500:-
Smk.	~~386,500~~:-

Taloudenhoitaja

(Liite n:o 20.)

SUOMEN SOSIALIDEMOKRATISEN PUOLUEEN

PUOLUETOIMIKUNNALLE.

Kielteisen vastauksenne työväen yhtenäisen rintaman muodosta=
mista koskevaan ehdotukseemme, olemme helmikuun 22 päivänä vastaan=
ottaneet.

Pidämme perin valitettavana, että Sos.dem. Puoluetoimikunta
on hyljännyt tämän ehdotuksen, jonka toteuttamisen koko Suomen ko=
viskokenut köyhälistö tuntee ja tietää elineduilleen välttämättö=
mäksi. Te tunnette hyvin sen suuremmoisen innostuksen, jolla tämän
maan työväestö otti osaa äskettäin kummankin puolueen yhteisesti
järjestämiin mielenosoituskokouksiin. Armahdus- ja tulliverokysy=
myksen saattamiseksi työväestön toivomaan ratkaisuun, onnistuttiin
kokoamaan köyhälistön jaksantuneet voimat. Ja, että tämä toimenpide
ei ollut hyödytön, siitä varmimpana todisteena ovat työväen ammatil=
lisiin ja poliittisiin järjestöihin liittyneet tuhannet uudet jä=
senet ja useampaan tuhanteen kohoava työväen sanomalehtien tilaaja=
määrän lisääntyminen.

Yhtenäisessä taistelurintamassa porvaristoa vastaan ollessaan,
tunsi työväestö olevansa eheytyvän luokkataistelun tiellä. Se tunsi
voivansa yhdistetyin voimin vastustaa mustan taantumusporvariston
yltyviä hyökkäyksiä ja siksipä se, puoluekantaan katsomatta, kautta
maan toimeenpanemissaan mielenosoituskokouksissa esittikin tinki=
mättömänä vaatimuksenaan, että edelläsanottujen kysymysten pohjalla
muodostunutta työväen yhtenäistä taistelurintamaa ei saa särkeä. Se
on edelleenkin säilytettävä, eikä vain säilytettävä, mutta edelleen
laajennettava käsittämään muitakin maamme köyhälistön tärkeitä, päi=
vän polttavia kysymyksiä.

Emme saata käsittää löytyvän mitään vakavaa syytä, joka estäi=

... puolueesta

(Liite n:o 19.)

7.

Ehdotus tulo- ja menoarvioksi v:lle 1923.

Kun asiantuntijoiden v:n 1922 tilinpäätöksestä kerätyn aineiston tulo- ja menoarvion perusteluihin, sellaisena kuin se on painettu, sekä saadun kokemuksen ja nykyisten olosuhteiden perusteella, joita kehittävät noudattamaan mukautuminen suurta säästäväisyyttä, muodostuu se seuraavanlaiseksi:

TULOT:

Puolueverot 15,000 jäsenestä a 4/-	60,000:-
Kevätjuhlayhdistä	25,000:-
Vappumerkeistä	60,000:-
Työväen Kalenterista	175,000:-
Yleinen Kuntakunnalli	10,000:-
Lahjoituksia	25,000:-
Korkoja	500:-
Sekalaista tuloa	5,000:-
	380,500:-
Smk.	~~380,500~~:-

MENOT:

Puoluehallinto	12,000:-
Kansainväliset menot	6,000:-
Yleinen Paikka tili	150,000:-
Kunnallistoimisto	35,000:-
Ohjelmakomitea	15,000:-
Jäsenmaksut Työväen Sivistysliitolle	6,000:-
Agitatsioni- ja matkakustannukset	35,000:-
Kuluneki tili (vuokrat y.m.)	24,500:-
Vaasan I. pohj.piiri	3,500:-
-"- " etel. -"-	3,500:-
Kuopion I. läht. piiri	8,000:-
Työväen Arkisto	25,000:-
Osakkeitaan (Turku, Oulu)	40,000:-
Voitto-osuutta Kevättervehdyksestä	8,000:-
sama Vappumerkistä	20,000:-
	~~380,500~~:-
Smk.	~~380,500~~:-

Talousehdotusta

si Sos.dem. puoluejohtoa täytäntöönpanemasta köyhälistön ja omankin puolueeseensa lukeutuvien työläisjäsenten yleisesti esittämää vaatimusta. Varmasti käsitätte itsekin, että ne kirjeessänne esitetyt syyt, joiden perusteella selvitätte kieltäytyvänne yhteistoiminnasta armahdus- ja tullikysymyksien eteenpäinviemiseksi sekä työväestöön kohdistuvan poliittisen sorron vastustamiseksi, eivät ole sellaisia, että ne yhteisrintamaa estäisivät. Sanotte nyt kieltäytyvänne siitä sentähden, koska kummankin puolueen menettelytavoissa on jyrkkä ristiriita.

Menettelytapamme eivät ole samanlaiset, sitä emme kiellä, mutta nämä ristiriidathan olivat olemassa silloinkin, kun suostuitte kanssamme yhteiseen esiintymiseen amnestia- ja tullikysymyksissä. Molempiin puolueisiin kuuluvan työväestön innostunut yhteytyminen näiden tärkeiden kysymysten ympärille, osoitti päinvastoin, että periaatteellisista erimielisyyksistä huolimatta yhteinen rintama useissa kysymyksissä on mahdollinen, vieläpä näitä erimielisyyksiä sovinnollisesti selvittävä ja niitä mahdollisesti poistavakin. Tehän tiedätte, että Teidän puolueenne yhteiset päämäärä- ja menettelytapaperiaatteet eivät määrätyissä kysymyksissä ole estäneet, eivätkä edelleenkään estä Teitä antamasta kannatustanne joillekin porvaripuolueillekin. Omituista sentähden olisi, jos Te tämän maan toiseen työväenpuolueeseen nähden tällaisella hetkellä asettuisitte kielteisemmälle, tai edes samalle kannalle, kuin porvaripuolueisiin nähden. Meidän puolueemme periaatteet, joissa Teistä eroamme, estävät meitä yhteistoiminnasta Teidän ja yleensä toisin ajattelevien työläisten ja niiden järjestöjen kanssa kaikissa kysymyksissä, missä yhteinen rintama on köyhälistölle välttämätön ja ehdottomasti hyödyksi. Esittämänne muut syyt, kuten väittelyn ja polemiikin jatkaminen lehtiemme välillä näistä eriävistä puolueemme periaatteista, ynnä muista asioista, ovat luonteeltaan aivan mitättömiä. Tuskinpa Tekään sitäpaitsi toivonette, että tämä periaatteiden selvittely lakkaisi paremmin Teidän kuin meidänkään puoleltamme niin kauan kuin niissä ollaan eri kannalla. Ja, kuten yhteisrintaman jo olette huomanneet vaikuttaneen, kehittyy väittely asiallisemmaksi, joten sekin seikka puhuu sen jatkamisen puolesta.

Esittämillänne syillä ei siis ole sitä kantavuutta, että ne estäisivät yhteisestä rintamasta, kun on kysymyksessä taistelu työväestöä erikoisesti juuri nyt kuristavia epäkohtia vastaan. Olemme vakuutetut, ettette voi esittää myöskään mitään asiallisempaa syytä, joka todistaisi työväestölle vahingolliseksi puolueittemme yhtenäisen toiminnan vallitsevien epäkohtien lieventämiseksi. Epäilemättä myönnätte, että mitä suurempi yhtenäisen suunnitelman alaisena toimiva työväen taisteluvoima on, sitä paremmin kyetään nykyhetkelläkin turvaamaan työväestön elämismahdollisuudet.

Ylen ahdasta on köyhälistön elämä tällä hetkellä ja yhä jännittää porvaristo voimiansa työväestön olojen vielä nykyisestäänkin kurjistamiseksi. Yhtä kiduttavana koskee asuntokurjuus, veroraskaus, poliittinen sorto ja työpalkkojen alhaisuus niin Sos.dem. Puolueeseen kuin Sos. Työväenpuolueeseenkin lukeutuviin työläisiin.

Työväestön elinedut vaativat, että kaikki käytettävissäolevat köyhälistön voimat järjestetään yhtenäiseen taistelurintamaan vastustamaan jatkuvaa olojensa huonontamista. Kysymys on työväenluokan jäsenten elämän säilyttämisestä. Sitä tarkoitamme tehdessämme Teille tarjouksen työväestön yhtenäisen rintaman muodostamisesta. Ja vaikkapa Teillä todellisuudessa yhteisrintaman puolesta puhuvien syiden tilalle olisi ollut asettaa vakavampiakin muka ehkäiseviä tekijöitä, niin olisitte sittenkin tehneet väärin työväestöä kohtaan voimien yhdistämisestä kieltäytyessänne.

Edellä esittämillämme perusteilla kehoitamme Teitä ottamaan kysymyksen uudelleen harkittavaksenne ja mahdollisimman nopeasti meille tiedoittamaan päätöksestänne, jonka ainakin nyt odotamme osoittavan sen verran myötämielisyyttä työväen yhteistä asiaa ja sen lausumaa toivomusta kohtaan, sekä luokkasolidarisuutta meitä toisin ajattelevia työläisiä kohtaan, että suostutte kanssamme asiallisesti keskustelemaan, sekä näistä esittämistämme seikoista, että neuvottelemaan itse pääasiasta, yhteisestä rintamasta niissä kysymyksissä, joissa sitä tarvitaan.

Esitämme, että neuvottelut yhtenäisen rintaman muodostamisesta alettaisiin kummankin puolueen puoluetoimikuntien valtuutettujen välillä tulevan maaliskuun 8 päivänä.

Helsingissä, 27 p:nä helmik. 1923.

Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen
Puoluetoimikunta

Niilo Wälläri K. L. Kalo

(Liite n:o 21.)

Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen Puoluetoimikunnalle.

Viime kuun 27 päivänä päivätyn kirjeenne olemme saaneet ja sen sisällön huomanneet.

Uudistettu yhteisrintamaehdotuksenne ei sisällä mitään asiallisesti mutta siihen, mitä olette esittäneet helmikuun 12 päivänä lähettämässänne kirjeessä, joten oikeastaan voisimme ainoastaan ilmoittaa edelleenkin pysyvämme helmikuun 21 päivänä antamassamme vastineessa. Siitä huolimatta lienee kuitenkin aihetta vastata siihen hieman laajemmin, koska Teidän kirjeenne nähtävästi ei ole tarkoitettu yksinomaan meille eikä yhteistoiminnan aikaansaamiseksi, vaan julkista agitatsionia varten.

Meitä kummastuttaa, mutta samalla ilahduttaa kirjeessänne esiintyvä voimakas yhteisrintaman kaipuu. On todella ilomielin merkittävä se suuri edistys, mikä Teidän puolueenne taholla on tapahtunut, kun vihdoinkin myönnätte, että "mitä suurempi yhtenäisen suunnitelman alaisena toimiva työväen taisteluvoima on, sitä paremmin kyetään nykyhetkelläkin turvaamaan työväestön elämismahdollisuudet" sekä edelleen, että "työväestön elinedut vaativat, että kaikki käytettävissä olevat köyhälistön voimat järjestetään yhtenäiseen taistelurintamaan vastustamaan jatkuvaa olojensa huonontamista." Tämän on sosialidemokraattinen työväki aina tietänyt ja todeksi tunnustanut. Meidän taholtamme on samaa sanottu tuhansia kertoja aikaisemmin ja varsinkin se sanottiin siihen aikaan, jolloin Teidän puolueenne perustajat törkeitä valheita ja parjausta aseinaan käyttäen ryhtyivät työväkeä pettämään ja sen ehjää rintamaa hajottamaan. Silloin kommunistit ivasivat ja pilkkasivat sitä järjestyneen työväen enemmistön vaatimusta, että vähemmistön on taivuttava enemmistön päätöksiin yhteisen rintaman ja työväen suuren yhteisen asian vuoksi. Silloin Teidän puolueenne perustajat leimasivat tämän oikean ja rehellisen yhteisrintamavaatimuksen esittäjät porvareiksi, pettureiksi ja luopioiksi. Muistostamme eivät vielä ole häipyneet puolueenne perustamisjulistuksen sos.-dem. puolueesta

käyttämät sanat: "heidän luokkataistelunsa on vain luokkataistelua köyhälistön harhaanjohtamiseksi". - "Valtiopäivillä varsinkin he tulevat jatkamaan valtiollisen silmänkääntäjän ammattia kansaa varten ja kuherteluriitoja porvariston kanssa porvaristoa varten." - "Yhtä varmasti kuin muutkin porvarit he tulevat toimimaan sitä työväen todellista vapaustaistelua vastaan, jolla sosialismi voittoon viedään. He koettavat auttaa porvaristoa työväen vapaustaistelun nujertamiseksi." - Näillä ja muilla samallaisilla valheellisilla väitteillä pyrittiin hajottamaan silloinen työväen luja yhteisrintama. Ja siinä nämä puolueenne perustajat ovat onnistuneetkin.- suunnattomaksi vahingoksi maamme työväenliikkeelle, kuten he itse ja Te, heidän seuraajansa, nyt toivottavasti olette oppineet ymmärtämään.

Sosialidemokratian vanhat ja koetellut, Suomen järjestyneen työväestön moneen kertaan hyväksymät menettelytavat eivät Teille silloin kelvanneet. Niiden tilalle piti saataman uudet. Nämä uudet menettelytavat määriteltiin ehkä selvimmin täällä silloin salateitä levitetyssä kirjasessa "Mitä tahtoo Suomalainen Kommunistinen Puolue." Ne oli hyväksytty Moskovan kokouksessa elokuun 25- syyskuun 5 päivinä 1918 ja kuuluivat seuraavasti:

"1. Työväen on tarmokkaasti valmistauduttava aseelliseen vallankumoukseen, eikä suinkaan pyrittävä palaamaan siihen vanhaan eduskunnalliseen, ammatilliseen, ja osuustoiminnalliseen taisteluun, jonka kannalla Suomenkin työväen järjestöt olivat ennen vallankumousta.

2. Ainoastaan sellainen työväen liike ja toiminta, josta on takeita, että se edistää kommunismin leviämistä sekä työväen tulevan sosialistisen vallankumouksen voitolle pääsyä, on hyväksyttävää ja sellaista on tarmokkaasti ajettava;- toisellaisella kannalla esiintyvää toimintaa työväen keskuudessa on jyrkästi tuomittava, paljastettava ja vastustettava.

3. Vallankumouksen kautta on otettava työväen omiin käsiin kaikki valta ja perustettava rautainen työväen diktatuuri; - on siis pyrittävä porvarillisen valtion hävittämiseen, eikä suinkaan kansanvaltaan, ei ennen vallankumousta eikä vallankumouksen kautta.

4. Työväen dikatuurivallan kautta on luotava kommunistinen yhteiskuntajärjestys pakkoluovuttamalla kaikki maa ja kapitalistinen omaisuus sekä järjestyneen työväen omalla toiminnalla järjestettävä kaikki tuotanto ja tuotteiden jako; - ei siis ole, ei vallankumouksen kautta eikä ennen sitä, pyrittävä vain korjailemaan kapitalistista riistojärjestelmää siedettävämmäksi."

Nämä ponnet, vaikkakin vieraassa maassa laaditut, muodostivat siihen aikaan Teidän menettelytapaohjelmanne ja niitä Teidän agitaattorinne puolustivat, sikäli kuin kykenivät. Niiden mukaan puolueenne myöskin toimi, kunnes Kommunistinen Internationali toisessa kongressissaan heinäkuulla v. 1920 hyväksyi uudet yleismaailmalliset kommunistiset menettelytapateesit, joissa tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin määritellään menettelytavat, joita kaikkien mainittuun internationaliin liittyneiden tai sen kanssa yhteistoiminnassa olevien puolueiden on noudatettava. Näissä ohjeissa lausutaan m.m seuraavaa:

"1. Kaiken propagandan ja agitatsionin on oltava luonteeltaan täydellisesti kommunistista ja vastattava Kolmannen Internationalin ohjelmaa ja päätöksiä.

- - - - - - - - - - - - -

Sanomalehdistön palstoilla, kansankokouksissa, ammattiyhdistyksissä ja kulutusosuuskunnissa, - kaikkialla, mihin Kolmannen Internationalin kannattajat vain pääsevät, on heidän välttämättä järjestelmällisesti ja armotta häväistävä ei ainoastaan porvaristoa, vaan myöskin heidän kätyreitään, kaikenkarvaisia reformisteja.

2. Jokaisen järjestön, joka haluaa liittyä Kommunistiseen Internationaliin, on säännöllisesti ja suunnitelmanmukaisesti poistettava kaikista työväenliikkeen enemmän tai vähemmän vastuunalisista toimista (puoluejärjestöistä, sanomalehtien toimituksista, ammattijärjestöistä, eduskuntaryhmistä, osuuskunnista, kunnanvaltuustoista y.m.) reformistiset ja keskusta-ainekset ja asetettava niiden tilalle luotettavia kommunisteja, välittämättä siitä, joutuuko varsinkin alussa kokeneiden opportunistien tilalle syvien rivien yksinkertaisia työläisiä.

3. Melkein kaikissa Euroopan ja Amerikan maissa alkaa luokkataistelu saada kansalaissodan luonteen. Sellaisten olosuhteitten vallitessa eivät kommunistit voi luottaa mihinkään porvarilliseen lailliisuuteen. Heidän velvollisuutensa on luoda laillisen järjestönsä rinnalle kaikkialle jonkinlainen laiton järjestökoneisto, joka ratkaisevalla hetkellä avustaa puoluetta täyttämään velvollisuuttaan vallankumousta kohtaan. Kaikissa maissa, missä kommunisteilla piiritystilan tai poikeuslainsäädännön takia ei ole mahdollista toteuttaa kaikkea toimintaansa laillista tietä, on ehdottomasti välttämätöntä, että lailliseen toimintaan yhdistetään laiton.

4. Puolueet, jotka haluavat kuulu Kolmanteen Internationaliin, ovat velvolliset täydellisesti katkaisemaan kaiken yhteyden reformis-

tien ja "keskustalaisten" politikan kanssa ja harjoittamaan puolueen jäsenten keskuudessa mitä lajimmalle ulottuvaa propagandaa näiden suhteiden rikkomiseksi. Muuten ei johdonmukainen kommunistinen politiikka ole mahdollinen.

10. Jokaisen Kommunistiseen Internationaliin kuuluvan puolueen velvollisuutena on käydä sitkeätä taistelua keltaisten ammattiliittojen muodostamaa Amsterdamin "Internationalia" vastaan. Niiden täytyy ammatillisesti järjestyneille työläisille nimenomaan painostaa keltaisesta Amsterdamin Internationalista ~~xxmamxxxx~~ eroamisen välttämättömyyttä. Niiden on kaikin keinoin koetettava tukea niiden punaisten ammattiyhdistysten muodostamaa kansainvälistä liittoa, jotka liittyivät Kommunistiseen Internationaliin.

- -

17. Kommunistinen Internationaali on julistanut sodan koko porvarillista maailmaa ja kaikkia keltaisia sosialidemokraattisia puolueita vastaan. On välttämätöntä, että jokainen yksinkertainen työläinen on täydellisesti selvillä toisaalta kommunistisen puolueiden ja toisaalta vanhojen virallisten "sosialidemokraattisten" ja "sosialistisen" puolueiden eroavaisuudesta, jotka viimemainitut ovat pettäneet työväenluokan lipun."

Nämä Teidän puolueellenne annetut ohjeet ovat edelleenkin voimassa ja niiden mukaan Teidän puolueenne on toiminut sikäli, kuin voimat ja olosuhteet ovat sallineet. Muuta mahdollisuutta ei Teillä ole ollutkaan, ollessanne täydellisesti riippuvaisia Kommunistisen Internationaalin käskyistä. Tärkeimpänä tehtävänänne onkin sen vuoksi ollut sosialidemokraattisen liikkeen parjaaminen ja vahingoittaminen, josta tehtävästä ette ole malttaneet luopua edes silloinkaan, kun meille yhteistoimintaa olette tarjoilleet ja suuriäänisesti yhteisrintaman tärkeydestä huutaneet, kuten piiritoimikuntienne m e i t ä n järjestöillemme lähettämät kiihoituskirjeet samoinkuin sanomalehtienne häväistyskirjoituksetkin todistavat: Olette tehneet kaiken voitavanne niin hyvin julkisesti kuin salaisesti, rehellisesti ja epärehellisesti hajoittaaksenne työväen yhteisrintaman, kylvääkseenne eripuraisuutta ja epäluuloa, jopa vihaakin työväenluokan keskuuteen.

Mitä olette tällä työväenluokan hajottamisella ja heikentämisellä voittaneet? Ette kerrassaan mitään. Ennustamanne maailman valkumous ei ole toteutunut. Päinvastoin olette kasvattaneet taantumusta. Ette ole pystyneet tekemään rahtuakaan ohjelmanne toteuttamiseksi, ette kerrassaan mitään työväen aseman helpottamiseksi ja pa-

rantamiseksi. Se vähä, mitä ehkä on saatu aikaan, on saatu sosialidemokraattien aloitteesta ja ennen kaikkea noittimianne sosialidemokraattisia menettelytapoja käyttäen.

Jos tämän kaiken jo huomaatte ja myönnätte, niin se todella merkitsee yhtenäisen ja ehjän työläisrintaman muodostumista, mutta se tapahtuu silloin sosialidemokraattisten periaatteiden ja menettelytapojen pohjalla - ei muuten. Jos ette vielä tätä huomaa tai myönnä, niin tähän asti pettämänne ja harhaan johtamanne työväki sen kuitenkin ennen pitkää huomaa - osaksi se on nytkin jo sen huomannut - ja menettelee sen mukaisesti.

Eri maiden sosialidemokraattisten ja kommunististen puolueiden pysyväisen yhteistoiminnan eräänä esteenä on vielä edelleen se epäinhimillinen sorto ja vaino, jonka alaiseksi sosialidemokraattinen puolue ja sosialidemokraattisesti ajatteleva työväki kommunismin kotimaassa, Wenäjällä, on joutunut. Siellähän yhteisrintamasta eri työväenpuolueiden välillä ei ole puhettakaan, vaikka se siellä nähtävästi olisi kipeämmin tarpeen, kuin missään muualla. Siellähän kommunistinen hallitus on kokonaan estänyt sosialidemokraattisen puolueen julkisen toiminnan, lakkauttanut sen sanomalehdet ja yleensä kohdellut sitä siivottomammin kuin porvarihallitukset kapitalistimaissa kommunistipuolueita. Sosialidemokraattisten aatteiden esittäminen on kokonaan estetty, vankilat on sullottu täyteen sosialidemokraatteja, puhumattakaan maanpakoon ajetuista. Niin kauan, kuin kommunismin kotimaassa sillä tavalla työväen yhteisrintama-ajatusta toteutetaan, on vaikeata uskoa kommunistien yhteisrintamatarjousten vilpittömyyteen muualla. Tämän yhteydessä ei tarvitse ryhtyä laajemmin ~~kumoa-~~ maan taholtanne esitettyä onttoa valhetta, että nämä sosialidemokraait olisivat liitossa porvariston kanssa, vaikkapa kommunistien ylläpitämää hallitusjärjestelmää vastustavatkin.

Kirjeessänne mainitsette useampaankin kertaan, että maamme työväki voimakkaasti vaatisi yhteistoimintaa kummankin työväenpuolueen kesken. Sikäli, kuin sosialidemokraattinen työväki sitä vaatii, tapahtuu se edellä esittämillämme perusteilla. Siitä ovat todistuksena m.m. Helsingin Sos.-dem. Kunnallisjärjestön asiasta hyväksymät ponnet, joihin mekin puolestamme täydelleen yhdymme.

Nämä ponnet kuuluvat:

" Yhteisrintama voidaan molempien työväenpuolueiden kesken muodostaa

niin pian kuin kommunistinen puolue luopuu puolueemme likaamisesta

ja törkeästä valheellisesta parjaamisesta,

niin pian kuin se luopuu moskovalaisesta diktatuuriohjelmasta, työväenluokan luokkavallan valloittamisesta aseellisella taistelulla kansalaissodan kautta,

niin pian kuin se avoimesti ja vilpittömästi katkaisee suhteensa Moskovaan, hylkää venäläisen politiikan, luopuu kuvitteluistaan vallankumouksen aikaansaamisesta maassamme venäläisten voimien turvin

ja ryhtyy sosialidemokraattisen ohjelman pohjalla ja sen menettelytapoja noudattaen taistelemaan Suomen työväenluokan omiin voimiin turvautuen sen aseman kaikinpuoliseksi kohottamiseksi."

Helsingissä, 3 päivänä maaliskuuta 1923.

SUOMEN SOS[illegible]EMOKRATINEN PUOLUE.
PUOLUE[illegible]TOIMIKUNTA.

Väinö Tanner

T. Tainio.

Helsingissä helmikuun 4 p:nä 1923.

(Jäljennös)

(Liite n:o 24.)

Helsinki maaliskuun 2 p:nä 1923.

(Liite n:o 23.)

Sosialidemokraattisille Piiritoimikunnille.

Valistus-, herätys- ja järjestelytoiminnasta.

Jo pitemmän aikaa on kuulunut valituksia siitä, että puolueemme valistus-, herätys- ja järjestelytoiminta ei vastaa tarkoitustaan. On sanottu, että se tulee tarpeettoman kalliiksi, että puhujat saavat usein puhua perin vähälukuiselle kuulijakunnalle, joka vielä useinkaan ei ole tarkkaavaista ja onpa väitetty, etteivät kaikkien puhujiemme esitykset aina ole asiallisesti oikeita eivätkä edes mielenkiintoisiakaan, vaan että puhujat usein esittävät vanhentuneita asioita jayhtämittaa samaa. On edelleen väitetty, että varsinainen opastus- ja järjestelytoiminta useissa piireissä on aivan tyydyttämättömällä kannalla. Puoluetoimikunta on ottanut nämä esitetyt epäkohdat harkittavakseen ja havainnut, että niissä on valitettavaa kylläkin, hyvinkin paljo korjaamista ja parantamista. Tämän harkinnan tuloksena on seuraava

s u u n n i t e l m a,

jonka toteuttamisen kautta luulisimme ainakin suurimmat ja oleellisimmat puutteellisuudet valistus- jajärjestelytyössämme saatavan korjatuksi:

1. Jokaisen piiritoimikunnan on laadittava keväällä ehjä ja kokonainen ohjelma seuraavan kesäkauden toimintaa varten ja samoin syksyllä suunnitelma talvikauden valistustoimintaa varten.

2. Tällaisen ohjelman laatimiseksi on piiritoimikuntain kaksi kertaa vuodessa erityisillä kiertokirjeillä vaadittava alaisiltaan kunnallistoimikunnilta tai työväenyhdistyksiltä, paikallisten olosuhteitten mukaan, samallaista ohjelmaa, joissa ne kukin ilmoittavat

millä tavalla ovat aikoneet seuraavan toimikauden valistus- ja herätystoiminnan järjestää, milloin aikovat toimeenpanna suurempia ohjelmallisia juhlia tai muita tilaisuuksia, joihin toivoisivat saavansa piiritoimikunnalta puhujan ja

onko aikomuksena järjestää luentotilaisuuksia Työväen Sivistysliiton avustuksella tai kunnalliskursseja Sosialidemokraattisen Kunnallistoimiston avustuksella ja jos on, niin milloin.

Helsingissä helmikuun 4 p:nä 1923.

(Jäljennös)

(Liite n:o 24)

3. Luentotoiminta olisi järjestettävä samansuuntaiseksi kuin se nyt jo on Hämeen etel. piirissä. Siellä piiritoimikunta vaatii, että jokaisen yhdistyksen on järjestettävä o h j e l m a l l i n e n i l l a n v i e t t o (johon Hämeen etel. piirissä on vapaa sisäänpääsy) siksi päiväksi, jolloin puhuja paikkakunnalle saapuu. Puhuja viipyy saman yhdistyksen alueella kaksi päivää, vaikka puhuukin vain yhtenä päivänä (siinä iltamassa). Toinen päivä käytetään asianomaisen yhdistyksen kirjojen ja asioiden tarkastukseen, ohjeiden ja neuvojen antamiseen, asiamiestoiminnan järjestämiseen ja muuhun samallaiseen opastus- ja järjestelytoimintaan.

Täten kulkee puhuja yhdistyksestä yhdistykseen pitäjän kerrallaan, kunnes vierailu on tapahtunut kaikissa piirin yhdistyksissä.

4. Luentotoiminnan helpottamiseksi ja avustamiseksi on puoluetoimikunta päättänyt valmistuttaa ja lähettää piiritoimikunnille kymmenkunta l u e n t o j ä s e n n y s t ä tärkeistä päivän kysymyksistä piirisihteereille ja piiripuhujille opastukseksi ja ohjeeksi.

5. Luentojen elävöittämiseksi, havainnollistuttamiseksi ja suuremman mielenkiinnon herättämiseksi ehdottaa puoluetoimikunta, että jokainen piiritoimikunta hankkisi itselleen varjokuvakoneen. Ne maksavat nykyisin noin 750 mkaa kappale, kaikkine lisätarpeineen ja lamppuineen jonkunverran enemmän. Ne kaiketi pitäisi olla sellaisia, että niissä voisi käyttää sekä sähkö- että spriilamppuja. Niissä käytettävät varjokuvalevyt tulevat maksamaan noin 10 mkaa kpl. Puoluetoimikunta hankkii sekä koneita että kuvalevyjä jokaiselle piiritoimikunnalle, joka niitä kauttamme tilaa. -- Kokemus on osoittanut yleisön mielenkiinnolla seuraavan varjokuvaesityksiä; nehän ovat monin paikoin jotakin aivan uutta, joten tämän uutuuden viehätyksen avulla voidaan saada entistä suurempi kuulijakunta. Täten havainnollistutettu esitys jää myöskin pysyvämmin muistoon, jotapaitsi se on siksi helppotajuista, jotta sitä kehittymättömämmätkin voivat seurata ja käsittää. Näinollen on syytä kehoittaa jokaista piiritoimikuntaa hankkimaan kauttamme itselleen varjokuvakoneen ja siihen tarvittavia kuvalaattoja.

6. Luentotilaisuuksista on useissa tapauksissa ilmotettu myöskin sangen puutteellisesti. Tämänkin epäkohdan poistamiseksi on puoluetoimikunta painattanut suuria, komeita värillisiä ilmotusplakaatteja, joi-

Helsingissä helmikuun 4 p:nä 1923.

(Jäljennös)

/Liite n:o 24./

ta taitavasti ja huolellisesti käyttäen ~~XXXXXXXXX~~ paikallinen ilmottaminen tulee tehokkaaksi ja halvaksi. Niitä lähetetään kohdakkoin kaikille piiritoimikunnille ja niiden hinta merkitään tiliinne.

7. Sattuneista syistä on vielä erikseen huomautettava, että niin piiritoimikuntien kuin järjestöjenkin asiana on valvoa, että piiripuhujat ja yleensä kaikki piiritoimikuntien lähettämät puhujat kaikissa suhteissa osoittavat solidarisuutta ja yhteishenkisyyttä~~X~~ piiritoimikuntia ja piiritoimikuntien toimihenkilöitä kohtaan. Henkilökohtaisia erimielisyyksiä tai vastenmielisyyksiä ei saa julkituoda. Se vahingoittaa yhteistä asiaa. Ainoastaan samaan hiileen puhaltaen saadaan yhteistä ja kokonaista aikaan. Sellaiset puhujat, jotka tätä eivät käsitä, eivät ole tehtävänsä tasalla eivätkä sopivia toimeensa.

~~XXX~~ Vaikka piiritoimikunnilla yksinäänkin olisi valta päättää ~~XXX~~ tällaisista järjestelyasioista, on kuitenkin parempi, jos tämä suunnitelma esitetään pääkohdissaan piirikokouksien hyväksyttäväksi. Yksityiskohdista ei niissä tietenkään voida päättää, vaan täytyy ne jättää piiritoimikuntien järjestettäväksi. Mahdollista on myöskin, ~~XXXXX~~ että tämän suunnitelman ~~XXXXXXXXXXXXX~~ täydellinen toteuttaminen kohtaa aluksi joissakin piireissä vaikeuksia, mutta pääasia onkin, että kaikkialla pyritään määrätietoisesti tämän mukaiseen järjestelmälliseen toimintaan. Ja ennen pitkää havaittanee, että mitä tehokkaammin tätä suunnitelmaa pyritään toteuttamaan, sen helpommaksi ja tehokkaammaksi järjestely- ja valistustoiminta muodostuu. Tämän järjestelyn tuloksena on ainakin,

että jokaiseen huomattavampaan tilaisuuteen voidaan lähettää kunnollinen puhuja, kun niistä kaikista on piiritoimikunnalla jo hyvissä ajoin ennakolta tieto,

että puhujien ei tarvitse puhua aivan vähäiselle kuulijakunnalle, kuten nykyisin usein tapahtuu,

että valistus- ja järjestelytoimintaan saadaan enemmän tasaisuutta ja järjestelmällisyyttä ja puhujien matkat paremmin suunniteltua sekä ennen kaikkea

että piiritoimikunnat voivat tarkkaan seurata, ohjata ja avustaa alaistensa järjestöjen valistustoimintaa sekä myöskin pitää huolta siitä, että kaikkialla jotakin tehdään ja toimessa ollaan; toimettomia kiihottaa, moittia tai auttaa alkuun aina tarpeen ~~XXXXX~~ ja olosuhteiden mukaan.

Puoluetervehdyksin:

T. Tainio

Helsingissä helmikuun 4 p:nä 1923.

(Jäljennös)

(Liite n:o 24)

Sos.-dem. Puoluetoimikunnalle.

Koska allekirjoittaneelta on myöskin pyydetty lausuntoa Punkalaitumella puoluetoiminnassa viime vuoden aikana sattuneiden selkkausten ja puoluesääntöjen rikkomusten johdosta, saan kunnioittaen Puoluetoimikunnalle esittää seuraavaa:

1) Valtuustoryhmän toiminta.

On ollut usein heikkoa ja haparoivaa. Viime vuoden aikana on sille toiminnastaan annettu useampia muistutuksia sos.-dem. kunnallisjärjestön edustajiston kokouksissa. Käsitykseni mukaan on tähän heikkoon toimintaan vaikuttanut ennenkaikkea puuttuvat voimat ja osaksi myöskin ajattelemattomuus ja velttous, joista on aiheutunut, ettei ole kyllin syvennytty kulloinkin käsiteltävänä ~~XXXXX~~ olleisiin asioihin, joskin ryhmäkokoukset lienee pidetty säännöllisesti. Vaikeuksia lienee ryhmälle tuottanut m.m. se, ettei suurimmalla osalla ryhmän jäsenistä ole ollut edes kansakoulutietoja. Lisäksi ovat järjestötehtävät olleet enimmäkseen samojen henkilöiden kannettavana, joten on syntynyt liikakuormitusta, mikä epäilemättä on haitallisesti vaikuttanut valtuustoryhmän ~~XXXXXXXXXXXXX~~ työskentelyyn.

Kuvaavaa työväen edustajain toiminnalle valtuustossa on ollut, ettei liene kertaakaan vaadittu ja käytetty suhteellista vaalitapaa ja näinollen useimmin ei ole saatu voimasuhteiden mukaista enemmistöä työväelle kunnallisissa ~~XXXXXXXXXXXXX~~ toimi- ja lautakunnissa. Tosin vaikeuksia on tuottanut sekin, ettei kaikissa äänestysalueissa esim. ole ollut nimeksikään puolueen jäseniä, joten on ollut pakko valita esim. kansakoulujen johtokuntiin ei-puoluejäseniä.

Osaksi lienee valtuustoryhmän toiminnan kehnouteen ollut vaikuttamassa tavaton arkuus, joka kaiketi on johtunut v:n 1918 tapauksista ja paikkakunnan porvariston silloin harjoittamasta terrorista. Kun lisäksi ainakin eräät valtuustoryhmän ~~XXXXXX~~ jäsenistä lienevät pienviljelijöinä olleet tavalla tai toisella jonkinlaisissa taloudellisissa riippuvaisuussuhteissa porvarillisiin henkilöihin nähden, on tämäkin ehkä vaikuttanut tuohon arkailevaan esiintymissen valtuustossa. Jo aikaisemmin olen valtuuston puheenjohtajan toveri H. Alkasen kuullut valittavan, että on vaikea toimia puheenjohtajana ja aikaansaada tyydyttäviä päätöksiä, koska ryhmän jäsenet eivät tahdo useinkaan valtuustossa tehdä niitä esityksiä, mitä ryhmässä on päätetty.

Mitä tulee siihen, ettei ryhmän taholta ole pyritty selostamaan sen toimintaa valitsijoille, on se jäänyt hyvin vähäiseksi. Tähän on kai vaikuttanut sekin, että edellisinä vuosina toimeenpannut tällaiset yleiset työväenkokoukset epäonnistuivat yleisön puutteessa.

Viime kesänä m.m. muistutettiin kunnallisjärjestön edustajiston taholta ryhmää siitä, että se oli erään valtiollisen vaalilautakunnan puheenjohtajaksi valinnut erään ei-puoluejäsenen, joka kyllä mielipiteiltään lienee ollut sosialidemokraatti, ja syrjäyttänyt tästä tehtävästä A. Riihihuhdan, jota kunnallisjärjestön edustajisto oli ehdottanut. Valtuustoryhmän jäsenet puolustelivat tekoaan sillä, etteivät tahtoneet valita Riihihuhtaa, jota pitivät kommunistien asioilla kulkijana ja näinollen puolueen vahingoittajana.

2) <u>Hajaannus kunnallisvaaleissa</u>.

N.s. "Haaviston listan" perustaminen oli tavattoman ajattelematon teko, aiheuttaen ei ainoastaan yhden edustajapaikan menetyksen porvaristolle, vaan myös käsitteiden hämmennystä työväen joukkojen keskuudessa ja antaen aseita kommunistien käytettäväksi. Haapasaari lienee ollut päätekijänä tätä puuhaamassa, hajoitusjulistuksia laatimassa ja "Punkalaitumen Sanomiin" sen vuoksi kirjoittamassa. Salaperäisesti sitä hommattiin, koska vielä marraskuun alkupäivinä, kun huhujen vuoksi, joita olin asiasta kuullut, tiukattuani niiden todenperäisyyttä m.m. Haavistolta, sain vastaukseksi vakuutuksen, ettei sellaista (hajoituslistaa) aijottane perustaa. Ja kuitenkin on tuo lista perustettu jo 30 p:nä lokakuuta. Haavisto, Saarto, Alkanen ja Niittymäki ovat myöhemmin tunnustaneet, että tällaisen listan perustaminen ja sanottujen hajoitusjulistusten levittäminen ei ollut oikein ja harkittua. <u>Niittymäki</u> on ilmoittanut sitäpaitsi, että hän tahtoi vain kieltäytymisellään pelastua valtuuston jäseneksi joutumasta, johon ei halunnut. Kieltää antaneensa lupaa nimensä n.s. hajotuslistalle asettamiseen. Lisäksi on häntä johdettu harhaan, ilmoittaen että kieltäytymisjulistuksen alle hankitaan enämpi nimiä, s.t.s. kaikkien varmakantaisten puoluetoverien nimet.

<u>Hajaannukseen vaikutti</u> ehkä eniten se epäluuloisuus, jolla useat vanhemmat puoluetoverit ovat seuranneet Riihihuhdan hommia viimeaikoina (kts. näistä jälempänä). Lisäksi ovat syynä olleet persoonalliset kahnaukset, joita on Mäenpään yhdistyksessä esiintynyt jo useampien vuosien aikana mainitun Haapasaaren y.m. välillä. Myöskin ehkä jonkinlainen hämäläinen omapäisyys, ettei tahdottu tunnustaa Riihihuhtaa yleisehdokkaaksi, puolueäänestyksessä saamansa yhden äänen enemmistön perusteella. Mitä tulee siihen, että esim. Oriniemen-Liittolan yhdistyksessä olisi puolueäänestystä toimitettaessa

harjoitettu agitatsionia Riihihuhtaa vastaan, niin sellaista en huomannut paikalla olleena. Sensijaan olen kuullut, että päivastoin Riihihuhta olisi itse vaikuttanut oman äänimääränsä saamiseksi mahdollisimman suureksi. Piiritoimikunta mainitsee, että puolueäänestys edellämainitussa yhdistyksessä toimitettiin iltamien aikana. Todellakin samaan aikaan sattui olemaan yhdistyksen kesäjuhlat, mutta ne eivät tuottaneet muuta haittaa äänestykselle paitsi että osanottajain luku oli vähän suurempi, kuin muuten olisi ollut. Veronsa rästissä olleiden jäsenien ei ole annettu äänestää, paitsi että koko yhdistyksen verot ovat olleet rästinä, aiheutuen tämä yksinomaan rahastonhoitajan huolimattomuudesta.

3) Nykyinen tilanne näyttää jälleen paremmalta, ainakin viimeksi (21/1 23) pidetyn kunnallisjärjestön edustajiston kokouksen perusteella arvioituna. Mainitussa kokouksessa teroitettiin jälleen valtuustoryhmän yhtenäisen selvän toiminnan välttämättömyyttä. Eräälle ryhmän jäsenelle XXXXXXXXX annettiin muistutus menettelystään, koska hän oli tämän vuoden ensimäisessä kokouksessa ollut osaaottamatta erääseen tärkeään äänestykseen. Samassa edustajiston kokouksessa valittiin kunnallistoimikunta uudestaan, jolloin m.m. Haavisto, joka siihen oli myös aikaisemmin valittu, jäi nyt pois. Riihihuhta koetti turhaan saada kunnallistoimikunnan kotipaikaksi Länsipään yhdistystä jossa, samoin kuin Mäenpäänkin yhdistyksessä, on enimmän kommunisteja lähellä olevia henkilöitä. Kunnallistoimikunta tuli siis edelleen Koskiaisten ja osaksi Oriniemen-Liittolan yhdistyksien jäsenistä valittua.
- Rauhallisuuden palaamiseen ainakin toistaiseksi lie vaikuttanut myöskin se, että Haapasaari Piiritoimikunnan kehoituksesta on tullut erotetuksi Mäenpään yhdistyksestä. Eri asia sitten on, eikö Punkalaitumella nykyisin ole mitään kommunistivaaraa? Piirisihteerin lausunto on minun nähdäkseni liian kevyt tässä suhteessa. On totta, että valtiollisten vaalien tuloksen mukaan kommunisteja on löytynyt enimmän Liittolan kylästä. Mutta on otettava huomioon, ettei tämä yksin anna todellista kuvaa asiaintilasta. Järjestöjen valtaamiseen voivat kommunistit käyttää myöskin valtiollista äänioikeutta vailla olevia henkilöitä. Etenkin juuri Länsipään ja Mäenpään yhdistykset ovat suureksi osaksi sellaisten miesten johdossa, joiden epäillään olevan ainakin epävarmoja sosialidemokraatteja (K. Rekola, K. Hurme, O. Riihihuhta, E. Halme y.m.). Nämät molemmat yhdistykset ovat avanneet ovensa kommunistisille puhujille, joita käy tuhkatiheään. Pidän myös varmana, ettei kummassakaan yllämainitussa yhdistyksessä esim. oteta käytäntöön uusia puolueosastojemme sääntöjä, joskin niissä toimivat "solut", mahdollisesti ylempää saamiensa ohjeiden mukaisesti, eivät toistaiseksi pyrkisikään erottamaan niitä sos.-dem. puolueesta.

XXX O. Riihihuhta on saanut piiritoimikunnalta osakseen tunnustuksen m.m.

uutterasta toiminnastaan piirilehden hyväksi. Epäilen hiukan niitä ansioita, koska sanotulle paikkakunnalle ei leviä sos.-dem. puoluelehtiä kuin juuri nimeksi. Jo silloin, kun Riihihuhta viime vuoden alusta tuli valittua kunnallistoimikunnan sihteeriksi, kuului puoluetoverien keskuudessa vakavia epäilyksiä hänen tehtävään sopivaisuudestaan, kommunistien mukaan taipuvaisuutensa puolesta. Todettu on, että Riihihuhta eduskuntavaalien edellä lähetti m.m. Kanteenmaan yhdistykselle kommunistien puhujailmoituksia kehottaen varaamaan talon tämän käytettäväksi. Kun viime kesänä näistä kuultuani huhuja häneltä tiukkasin kantaansa kommunisteihin nähden, selitti hän, että pitäisi saada julistettua mahdollisimman paljon yhdistyksiä riippumattomiksi, jotta tämän avulla pakoitettaisiin molemmat työväenpuolueet yhtymään!

Viime lokakuun lopulla oli erääksi illaksi pylväs-ilmoituksilla kutsuttu Liittolan kylässä eräseen yksityisasuntoon "neuvottelemaan kunnallisvaalien johdosta". Ollessani tällöin lomalla, lähdin kokoukseen, joka näin salaperäisesti, työväenjärjestöt sivuuttamalla oli kutsuttu koolle. Edeltäpäin oli huhuiltu, että tilaisuudessa tultaisiin perustamaan kommunistinen kunnallisvaali-valitsijayhdistys. Saapuvilla oli jonkunverran Liittolan kommunisteihin lukeutuvia henkilöitä. Sinne saapui Riihihuhta näyttäen hämmästyneeltä huomatessaan meidät pari sosialidemokraattia saapuvilla. Riihihuhta alusti kysymyksen kunnallisvaaleihin käymisestä, haukkuen aikatavalla sos.-dem. valtuustoryhmää ja m.m. keskustelussa puolustellen Venäjän nykyisiä oloja. Mitään valitsijayhdistystä ei kuitenkaan ehdotettu perustettavaksi, vaikkakin Riihihuhdalla, ehkä tätä varten, oli mukana paperikäärö, joka näinollen jäi käyttämättä.

Viime tammikuun 25 p:nä olin saapuvilla Mäenpään t. y:n talolla, mihin oli ilmoitettu kommunistien edustaja T. Arosen puhetilaisuus. Saapuvilla ei ollut kuin puolentoistakymmentä henkilöä, joten Aronen ei pitänyt varsinaista puhetta, paitsi alusti kommunistisen piirilehden perustamisen tukemistoiminnan ja samoin sanotun lehden levikin järjestämisen keskusteltavaksi. Arosen ehdotuksesta toimi Riihihuhta kokouksessa puheenjohtajana. Tosin lehtikysymys jäi syrjään kun aika meni suuntakysymysten selvittelyyn minun ja Arosen välillä. Arosen otettua puheeksi m.m. sos.-dem. uudet puolueosastojen säännöt, kävi Riihihuhta hakemassa sos.-dem. puoluekokouksen pöytäkirjan, jotta voitaisiin sääntöjen johdosta keskustella. Samoin koetti Riihihuhta esittää, että tässä (tietysti kommunistipuhujan avulla) olisi ryhdytty arvostelemaan sos.-dem. puoluekokouksen päätöksiä, m.m. vaaliliitokysymyksessä. Tästä ei syntynyt muuta keskustelua, paitsi mitä sanotun yhdistyksen puheenjohtaja K. Hurme jo sitä ennen haukkui toveri Alkasta, ettei tämä muka kyllin tarmokkaasti puoltanut sitä yhteisen vaaliliiton ajatusta puoluekokouksessa! - Mitä tulee kommunistien piirilehdelle

asiamiehen valitsemiseen, niin sitä ei toimitettu nähtävästi minun saapuvilla oloni häiritsemänä - jääden ehkä valinta sanotun yhdistyksen viralliselle kokoukselle.

Luulen, että piirisihteerimme on ottanut liian yksipuolisesti tietonsa vain Riihihuhdalta ja hänen hengenheimolaisiltaan. Asian tekee vaikeammaksi se, että nämät punkalaitumelaiset henkilöt eivät esiinny julkisina kommunisteina. Mutta ainakin olisi syytä entistä enemmän seurata näiden henkilöiden "vasemmistolaista" toimintaa.

Jos taas erotetaan joukko vanhoja puoluetovereita, jotka ovat olleet lähes parikymmentä vuotta puolueen jäseninä ja tehneet enempi kukin, kuin monet "v. 1917 sosialistit" yhteensä, tulisi se muodostumaan ~~XXXXXXXXX~~ ankaraksi suoneniskuksi Punkalaitumen sosialidemokraattien keskuudessa. Puoluetoimikuntaa pyytäisin vakavasti harkitsemaan, ovatko syytökset niin raskaat, että miehet sellaiset kuin Alkanen, Haavisto, Saarto, S. Niittymäki, K. Ojala ja A. Rantala erotettaisiin puolueesta. V. Haapasaari, kuten jo mainitsin, on ollut näiden selkkausten aiheuttajana, ainakin osaksi. M.m. viime puolueekokouksen jälkeen hän Riihihuhdan ja kumpp. kanssa rinnan hyökkäsi Alkasta vastaan kokouksissa sen yhteisen vaaliliittokysymyksen johdosta. Kuvaavaa Haapasaaren luonteelle! K. Heinäsen ilmoituksen mukaan on Haapasaari viime vuonna toimiessaan kunnallistoimik. rahastonhoitajana pidättänyt pitemmän aikaa Kanteenmaan t.y:n verotilitystä, lopultakaan niitä piiritoimikunnalle lähettämättä. Vihdoin ne kuitenkin ovat osaksi saadut sanotulle t.y:lle takaisin.

Väinö Nurmi, joka vv. 1921 - 22 on valittu kunnallistoimik. rahastonhoitajaksi, on ilmoittanut pyytäneensä Haapasaarta toimimaan rahaston-
hoitajana. Nurmi on alkanut viime kesänä pitää sanottuja tilejä itse, käymättä pyytämässä Haapasaarelta hänen hoitamiaan tilejä ja kassaa, jotka ovat edelleen Haapasaaren hallussa, tämän niitä taas luovuttamatta Riihihuhdan vaatimuksesta. K:järjestön tilintarkastajat ilmoittavat tämän vuoden alussa tarkastaneensa mainitut Haapasaaren hallussa olevat tilit. Näin sekaisin ovat asiat olleet!

Liina Peltomäeltä, Punkalaitumen Sos.-dem. Työläisnaisyhdistyksen puheenjohtajalta pyysin oikeaksi todistettuja jäljennöksiä todistuksista eräiden punaorpoavustuksessa tapahtuneiden väärinkäytösten johdosta V. Haapasaaren puolelta. Nämät todistusjäljennökset olen saanut perin puutteellisina, mutta liitän ne kuitenkin mukaan.

Edellä mainitsemani tiedot ja koko lausuntoni olen koettanut laatia parhaan ymmärrykseni mukaan, ilman minkäänlaisia persoonallisia vaikutteita.

Puoluetervehdyksellä:

Viljo Rantala.

TAMPEREEN TYÖVÄEN SANOMALEHTI O.-Y.
Tilaus- ja ilmotuskonttori, kirjakauppa ja kassa 765 . Kirjapaino ja sitomo 961 . Isännöitsijä, kustannusliike ja kirjanpito-os. 1765 . Kansan Lehden toimitus 944 ja 1119 . Ravintola 1204 . Hakkilan kartano, Vesilahti, Koskenkylän keskus
PUHELIMIA

Tampereella 12/3 23.

(Liite n:o 25.)

Sos. dem. Puoluetoimikunnalle.

Toveri Taimio on allekirjoittaneelta tiedustellut, olisinko halukas tulemaan „Suomen Sosialidemokraatin" toimittajaksi. Asiaa harkittuani pyydän nyt käsityksenäni ilmoittaa, että minusta näyttäisi melkoisessa määrin muodottomalta, jos puolueen pääsihteerinkaan nimittäjänä päätoimittaja ei nauttisi kansalaisluottamusta. Puoluetoimikunta tietäisi minun ehkäpä asian olevan siten.

Jos puoluetoimikunta ja lehden johtokunta kuitenkaan eivät mainitsemaani seikkaa sellaisiksi merkitystä, niin voisinhan tulla yrittämään, mutta silloin nimenomaisella ehdolla, ettei asiasta tehtäisi mitään ennätyskysymystä. Sitäpaitsi hajaannusta puolueessa olisi koettelemassa vielläkin. Yhtenäistyminen puolueessa on viime aikoina ollut ilahduttavaa.

Toinen tärkeä seikka on toimituksenneuvoston saanti. Siinä olisi lähin toivomukseni, että entinen toimituskunnanvasto jäisi paikoilleen. Vastaiseen työ-

Kaiken tämän johdosta ja tarkastuksessa muutoinkin saamamme käsityksen perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilivelvollisille, jotka taitavasti ovat suorittaneet tehtävänsä, myönnettäisiin tilivapaus.

Helsingissä 28 p:nä helmikuuta 1923.

Väinö Tanner

Arthur Hald

Eino Jaakkola

kentelyyn nähden ajattelen, että toimituskunnan olisi kokoonnuttava joka viikko määrittelemään lehden suhtautumisen kulloinkin esiintyviin kysymyksiin. – Vastaavan toimittajan saaminen on myös tärkeä, kun en siksi kelpaa. Eikö entinen vastaava voisi jäädä paikoilleen?

Sitten on vielä eräs käytännöllinen kysymys, joka on myös ratkaistava ennenkuin voi siirtymiseni sinne käydä päinsä. Tarvitsen asunnon. Pitkän vankilakuukauden jälkeen on talouteni rappiolla, enkä siis voi maksaa asunnosta mitä tahansa. En uskalla muuttoa ajatella, ellei ole varmuutta asunnon saannista ensi kesäksi. Ystäväkin. Perheeni suurenemisen vuoksi on 2 kamaria ja keittiö välttämätön. – Lisäksi on mainittava, että palkkaehtoihini pitäisi sisältyä kesäloma jo ensi kesänä, vaikka tästä ei enää ole aikaan pitkälti kesään.

Siinä tapauksessa, että näihin seikkoihin saadaan tyydyttävä ratkaisu, voisin tulla yrittämään. Jos päätös tulee ennen tk. 15 päivää olen täällä vapaa vikaisintaan tuhtik. 15 pnä, sillä iltisanomisaika on kuukausi.

Puoluetervehdyksin
Aatos Kuotsa

(Liite n:o 26.)

Tilintarkastuslausunto.

Olemme tänään tarkastaneet Suomen Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan tilit vuodelta 1922. Tarkastuksessa olemme havainneet:

1) että tänään laskemamme kassa Smk. 3,435:03 oli kirjojen osoittaman kassajäännöksen mukainen;

2) että kirjanpito oli hyvin ja huolellisesti hoidettu ja tilinpäätös oikea;

3) että yleisen kustannustilin kirjavarasto, joka tilinpäätökseen on otettu Smk. 1,001:- suuruisena, on myyntiarvoltaan huomattavasti tätä summaa suurempi;

4) että osakkeet ja muut arvokirjat ovat oikein otetut tilinpäätökseen;

5) että palovakuutukset (irtaimiston) ovat riittävät;

6) että rahavarojen käytössä on noudatettu puoluekokouksen ja puolueneuvoston päätöksiä ja silmälläpidetty puolueen etua; ja

7) että kustannustoimintaa on menestyksellä hoidettu.

Tilinpäätöksen osoittama tappio, Smk. 77,016:57, on aiheutunut yksinomaan tilivuodelle sattuneista suurista eduskuntavaali- ja puoluekokouskustannuksista sekä niistä toimenpiteistä, joihin puoluetoimikunta puoluekokouksen päätöksen mukaisesti on ryhtynyt tukeakseen puoluetoimintaa niissä piirijärjestöissä, joissa kommunistinen hajotustyö on saanut tuntuvampaa vahinkoa aikaan. Tähän nähden ja kun tilinpäätös yleensä on erittäin vakavaraisesti tehty, on tilinpäätöksessä tällä kertaa oleva tappio katsottava satunnaiseksi ilmiöksi.

Kaiken tämän johdosta ja tarkastuksessa muutoinkin saamamme käsityksen perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilivelvollisille, jotka taitavasti ovat suorittaneet tehtävänsä, myönnettäisiin tilivapaus.

Helsingissä 28 p:nä helmikuuta 1923.

Väinö Tanner
Arthur Talas
Eino Jurva

(Liite n:o 27.)

Sos.-dem. Puolueneuvoston kokous maalisk. 29 - 30 p:nä 1923.

T y ö j ä r j e s t y s.

1. Nimihuuto.

2. Kokouksen avaus.

3. Sihteerin vaali.

4. Puoluetoimikunnan toimintakertomus.

5. Tilikertomus ja tilintarkastajain lausunto.

6. Tulo- ja menoarvio vuodelle 1923.

7. Eduskuntaryhmän toimintakertomus.

8. Puoluelehdet.

9. Puolueen suhtautuminen Ammattijärjestöön ja sen nykyiseen johtoon, alustaa M. Paasivuori.

~~10. Varajäsenien vaali puoluetoimikuntaan.~~

11. Pöytäkirjan tarkastus.

Hämeenlinnassa 24/3 '23.

K. Myllymäki.
(Puheenjohtaja)